kılavuzumuz bilimsel sosyalizm, silahımız partimizdir

çark başak

türkiye işçi partisi merkez yayın organı

Yıl: 4 Sayı: 13 (69) 29 Ekim 1979 10 lira

Merkez Yönetim Kurulu, «14 Ekim seçim sonuçları ve Türkiye'nin bugünkü koşullarında, seçim sonuçları ışığında ideolojik, politik ve örgütsel sorunlarımız ve önümüzdeki görevler» konusunu kapsayan genel bir tartışmanın tüm örgüt birimlerinde yapılmasını kararlaştırmıştır.

Tartışmanın kapsamı ve yürütme biçimini belirleyen 14 No.lu Genelge ayrıca gönderilmeksizin Çark-Başak'ın bu sayısıyla tüm örgüt birimlerine iletilmiş oluyor. Demokratik merkeziyetçilik ilkeleri içinde bağlı olduğumuz örgüt birimlerinde kollektif olarak tartışacağız ve Partimizi daha da güçlendireceğiz.

Sayı: 622 *25 Ekim 1979*

Genelge No: 14

Örgüt'te açılan tartışma ve il temsilcileri toplantısı hk.

Bütün il ve ilçe başkanlıkları ve disiplin kurulları başkanlıklarına;

1) Merkez Yönetim Kurulumuz 18/24 Ekim 1979'da Genel Merkez'de yaptığı toplantıda

> **«14 Ekim seçim sonuçları ve Türkiye'nin bugünkü koşullarında, seçim sonuçları ışığında ideolojik, politik ve örgütsel sorunlarımız ve önümüzdeki görevler»**

konulu, geniş kapsamlı bir tartışmanın tüm örgüt birimlerinde yapılmasını oybirliğiyle kararlaştırmıştır.

2) Merkez Yönetim Kurulumuzun oybirliğiyle kararlaştırdığı tartışmayı sunuş yazısı aşağıdadır:

14 Ekim seçimleri politik güçler dengesinde bir sağa kayışı ortaya koymuştur. Gerçekten AP ve MHP oylarını artırmış, CHP ise büyük ölçüde oy yitirmiştir. CHP'nin solunda seçimlere katılan parti ve bağımsızların oyları mevcut birikime göre sınırlı bir düzeyde kalmıştır. Partimize verilen oylar da bu çerçeveyi aşmamıştır.

Seçim sonuçlarının oy toplamı olarak ortaya çıkardığı başarısız sonuçları başarıya dönüştürmemiz, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin bizden beklediği zor, ama onurlu görevleri yerine getirmemiz, seçim sonuçları başta olmak üzere her alanda doğru bir durum saptaması ve değerlendirmesi yapmamızı, kısa sürede daha büyük bir etkinliğe ulaşmamızı sağlayıcı öğeleri belirleyip yaşama geçirmemizi gerekli kılmaktadır.

Merkez Yönetim Kurulumuz, 18-24 Ekim günleri arasında yaptığı toplantının sonunda, bu saptama ve değerlendirme ile önümüzdeki görevler konusundaki çalışmaların yalnızca genel merkez düzeyinde kalınmaksızın tüm örgütün en geniş katkısıyla gerçekleştirilmesini kararlaştırmış bulunuyor.

14 Ekim öncesinde, seçimleri sol'un iç hesaplaşması alanına kaydırma tutumu ve girişimlerine karşı çıkmış olan Partimiz, seçim sonrasında da, dışa yönelik yayın ve açıklamalarında soldaki oyların dağılımı ve ifade ettiği niceliksel ve niteliksel anlam üzerinde ayrıca durmamayı yeğ tutmuştur. Tüm sol oyların varolan birikime göre önemli kitlesel gücü ifade eden düzeylere ulaşamamış oluşu, oyların politik içeriği üzerinde yapılacak yorumların, bugünün koşullarında kaçınılması gereken sağlıksız bir tartışmanın daha da gelişmesine yol açma olasılığı gözönüne alınarak, açıklanıp belirtilecek önemli öğeler bulunmasına karşın, bu konuya özellikle girilmemiştir.

Ancak, örgütümüz içindeki tartışmalar sırasında, bu sakıncalar olmaksızın gerçek durumun ayrıntılı bir biçimde saptanıp değerlendirilmesi olanaklı ve gereklidir. Örgüt birimlerindeki tartışmalar sırasında ekte verilen sayısal verilerden de yararlanılarak genel sonuçlar ve ilgili birimin somut gözlem ve bilgilerinin değerlendirilip iletilmesi katkılar sağlayacaktır.

Diğer yandan, 14 Ekim seçimlerinde bir kez daha görüldüğü üzere, alınan

oyların hemen tümü kitle içinde parti çalışmasıyla elde edilmiş oylar, «örgütlenmiş oylar»dır. Kitle etkinliği ile örgütsel yapı ve çalışma arasındaki sıkı ilişki, parti örgütünü kısa sürede daha etkinleştirmenin önemini bir kez daha ortaya koymaktadır.

Örgüt gücümüzün, mücadelenin her alanındaki yaşamsal önemi bilindiğine göre örgütsel yapı ve işleyişimizin geliştirilmesi, bu geliştirmeyi sağlayacak ideoloik, politik ve örgütsel tüm sorunlarımızın tartışılmasıyla varılacak saptama ve değerlendirmeler son derece yararlı olacaktır.

Nihayet, bütün bu saptama ve değerlendirmelerin ışığında, içine girilen çetin mücadele döneminin gerektirdiği görevlere ilişkin politika ve çalışmaların geliştirilmesi için tüm örgüt birimlerimizin doğrudan katkılarının sağlanması öngörülmektedir.

Merkez Yönetim Kurulumuz, bu amaçla, Genel Başkanımızın ilişikteki konuşması ve kurulumuzun kamuoyuna yaptığı açıklamayı da içine almak üzere «14 Ekim seçim sonuçları ve Türkiye'nin bugünkü koşullarında, seçim sonuçları ışığında ideolojik, politik ve örgütsel sorunlarımız ve önümüzdeki görevler» konusunu kapsayan genel bir tartışmanın tüm örgüt birimlerinde yapılmasını kararlaştırmıştır.

Merkez Yönetim Kurulu'nda görüşmeler sürdürülürken, 21 Ekim 1979 Pazar günü «İstanbul İli Genişletilmiş İlçe Temsilcileri Toplantısı»nda Genel Başkanımızın yaptığı ve Kurulumuzun konuya ilişkin ortak değerlendirmesini kapsayan konuşma, yapılacak tartışmalarda, gerek yoğunlaştırılacak alanları, gerek bu alanlara ilişkin saptama, değerlendirme ve sonuçta önümüzdeki görevlerin ortaya konmasında önemli ipuçları sağlayacak değerli bir kılavuz durumundadır.

Partileri için büyük özveri ve bilinçle mücadele eden ve Kurulumuzun övgüye değer bulduğu ve kutladığı, tüm üye ve birimlerimizin, ayrıntılara takılmadan veya çok genel saptamalarla yetinmeden geliştirecekleri tartışma ve ortaya koyacağı sonuçlar, önümüzdeki sorun ve görevleri saptayarak elbirliğiyle üstesinden gelmemizde, Partimizin daha etkin ve başarılı kılınması yolunda önemli bir adım olacaktır.

Tartışma, bilimsel sosyalizm ve proleter enternasyonalizmi ilkelerine bağlılığı, işçi sınıfı partilerine özgü örgütlenme anlayışı ile işçi sınıfımızın politik örgütü olan Partimizin tüm birimlerinde, demokratik merkeziyetçilik ilkelerine göre, aşağıdaki biçim ve zamanlama ile yürütülecektir:

3) A — Tartışma, çalışma ekipleri'nden başlamak üzere kademeli olarak tüm örgüt birimlerinde yapılacaktır.

B — Önümüzdeki dönemin görev ve gerekleri de gözönüne alınarak tartışma, tüm birim ve kademelerde belli zaman dilimleri içinde yapılıp bitirilecektir.

C — Tüm birimlerdeki tartışmalardan sonra, ortaya çıkan sonuç iki nüsha yazılı rapor haline getirilecek ve bu raporda —eğer varsa— azınlıkta kalan görüş ve değerlendirmeler de mutlaka ve bu görüş etrafında çoğunluğun birleşmediği belirtilmek kaydıyla rapora eklenecektir.

D — Elde olmayan herhangi bir nedenle, belirtilen tarihe kadar üst kademeye sunulamamış raporlar herhangi bir işlem görmeyecek, dikkate alınmayacaktır.

4) Bu gereklerden hareketle:

İLÇELERDE :

a) Çalışma ekipleri bu genelgeyi alır almaz konuyu tartışmaya başlayacak ve ortaya çıkan saptama, görüş ve değerlendirmeler, varılan sonuçlar azınlıkta kalan görüşlerle birlikte iki nüsha yazılı rapor halinde en geç

13 Kasım 1979 Salı günü akşamına kadar

ilçe başkanlığına sunulacaktır.

(Bir çalışma ekibinde veya herhangi bir yönetim veya disiplin kurulunda yer almamış ilçe üyeleri ve aday üyeler varsa, bu üyeler de yukarda belirtilen günden önce, ilçe yönetim kurulunun kendi içinden görevlendireceği bir üyenin başkanlığında biraraya gelecek, yapılan tartışmanın sonuçları, ilçe yönetim kurulu raporunun hazırlanmasında ekiplerden gelecek raporlar gibi işlem görecektir)

b) İlçe yönetim kurulu genelgeyi aldığından itibaren tartışmayı kendi içinde başlatacak, ekiplerden gelen raporları inceledikten sonra bu raporlardaki değerlendirmelerde, kendi raporunu hazırlama açısından daha fazla aydınlanmaya gerek gördüğü noktaları, tüzüğün 38/f maddesi uyarınca yapacağı toplantıda tartışmaya açacaktır.

Çalışma ekipleri başkanları toplantısı tüm ilçelerimizde

18 Kasım 1979 Pazar günü

yapılacaktır.

c) İlçe yönetim kurulu, çalışma ekiplerinden gelen yazılı raporlar ve ekip başkanları toplantısında ortaya çıkan görüş ve değerlendirmelerden de yararlanarak hazırlayacağı 2 nüsha yazılı raporunu ve çalışma ekiplerinden gelen ikişer nüsha raporları topluca bir dosya halinde en geç

21 Kasım 1979 Salı günü akşamına kadar

il başkanlığına elden sunacaktır. (Henüz il örgütü kurulmamış bulunan ilçelerimiz dosyalarını aynı tarihe kadar doğrudan Genel Başkanlığa veya Genel Merkez temsilcisine elden sunacaktır).

d) İlçe yönetim kurulları, kendi tartışma ve rapor hazırlama çalışmalarıyla birlikte, çalışma ekiplerinin (ve ekipsiz üyelerin) tartışmaları zamanında sonuçlandırmaları ve yazılı raporlarını zamanında sunmaları için gerekli önlemleri alacak ve (b) fıkrasında belirtilen ekip başkanları toplantısını mutlaka belirtilen günde gerçekleştirecektir.

(Henüz hiçbir ekip kurulamamış ilçelerde, ilçe yönetim kurulu, 18 Kasım Pazar günü akşamına kadar gerçekleştireceği «üye tartışma toplantısı»ndan sonra, yukarda (3/C) bölümünde belirtilen biçimde hazırlayacağı raporu, yukarda (4/c) bölümünde belirtilen güne kadar il başkanlığına elden sunacaktır.

İLLERDE :

a) İl yönetim kurulu, genelgeyi aldığından itibaren konuyu görüşmeye ve tartışmaya başlayacaktır.

b) Genelge alınır alınmaz, bir nüshası il disiplin kurulu başkanlığına iletilerek, disiplin kurulunun da kurul olarak konuyu kendi içinde tartışmayı sağlanacaktır.

c) «Çalışma grupları» olan illerimizde, konu, ilgili büro sekreteri veya il yönetim kurulunun kendi içinden gö-

revlendireceği diğer bir üye başkanlığında çalışma grupu tarafından tartışılacaktır.

d) İlçe başkanlıklarından gelen ilçe yönetim kurulu ve çalışma ekipleri raporlarının birer nüshası, inceleme ve yararlanma için alıkonurken, **diğer nüshalar bekletilmeksizin derhal Genel Başkanlığa (veya Genel Merkez temsilcisine)** elden iletilecektir.

e) İlçe kademesinden iletilen raporlar incelendikten sonra, bu raporlardaki değerlendirmelerde, il yönetim kulunun kendi raporunun hazırlanması açısından daha fazla aydınlanmaya gerek görülen noktalar, tüzüğün 33/d maddesi uyarınca yapılacak toplantıda tartışmaya açılacaktır.

İlçe Temsilcileri Toplantısı tüm illerimizde

25 Kasım 1979 Pazar günü

yapılacaktır.

f) İl disiplin kurulu ile çalışma gruplarının kendi aralarındaki tartışma sonucu hazırlayacağı raporlarda en geç

İlçe temsilcileri toplantısı gününden önce

2 nüsha halinde il başkanlığına elden sunulacaktır.

g) İl yönetim kurulu, alt kademelerinden ve —varsa— İl'e bağlı çalışma gruplarından sunulan ve il disiplin kurulundan iletilen yazılı raporları incelemesinde ve ilçe temsilcileri toplantısında ortaya çıkan görüş ve değerlendirmelerden de yararlanarak hazırlayacağı yazılı raporu ve kendisine ulaşan diğer tüm raporları topluca bir dosya halinde en geç

3 Aralık 1979 Pazartesi günü akşamına kadar

Genel Başkanlığa elden sunacaktır. (Dosyayı Genel Merkez temsilcisi eliyle göndermek isteyen il yönetim kurulları, temsilcinin bunu, belirtilen tarihe kadar Genel Merkeze iletmesini sağlayacak biçimde daha önceden dosyayı Genel Merkez temsilcisine teslim etmek zorundadır.)

İL TEMSİLCİLERİ TOPLANTISI

Merkez Yönetim Kurulu'muz, tartışma konusuna ilişkin olarak 10. İl Temsilcileri Toplantısı'nın

15/16 Aralık 1979 günleri Ankara'da

yapılmasını kararlaştırmıştır.

(Toplantı yeri, toplantı gün ve saatinden önce Ankara ilimizden telefonla veya bizzat sorularak öğrenilebilir. Telefon numaraları: Ankara ili: 18 57 13, Çankaya ilçesi: 17 32 64)

Sabah saat 10.00'da başlayacak olan toplantının gündemi aşağıdadır:

1) Açılış.
2) Merkez Yönetim Kurulu'nun, tartışma konusunu içeren ve daha önce tüm örgüt birimlerinden gönderilmiş olan raporlardan da yararlanarak hazırlayacağı raporun sunuluşu,
3) İl temsilcilerinin tartışması,
4) Kapanış.

Bu toplantıya, Genel Merkez Büroları seksiyon sekreterleri ismen çağrılıdır. (İl başkanı aynı zamanda Merkez Yönetim Kurulu üyesi olan il yönetim kurullarımız, il başkanı M.Y.K. üyesi sıfatıyla bu toplantıda bulunduğu için, il sekreteri ve kendi arasından bu toplantı için temsilci olarak görevlendireceği diğer bir kurul üyesiyle bu toplantıda temsil edilecektir. Bu uygulama, bu toplantı ile sınırlı olmayıp, bundan sonraki toplantılar için de geçerli usül olacaktır).

Ayrıca Merkez Disiplin Kurulu üyeleri, Merkez Yönetim Kurulu yedek üyeleri, il disiplin kurulları başkanları, il yönetim kurullarının temsilci olmayan diğer üyeleri ilçe başkanları ile Genel Merkez büroları üyeleri bu toplantıda izleyici olarak hazır bulunabilecektir.

Gereğini önemle rica ederim.
Saygılarımla.

Nihat SARGIN
Genel Sekreter

Ekleri:
1) Seçim sonuçlarına ilişkin sayısal veriler;
2) Genel Başkanımızın 21 Ekim Pazar günü İstanbul genişletilmiş İlçe Temsilcileri Toplantısı'nda yaptığı konuşma metni;
3) Merkez Yönetim Kurulu'nun seçim sonuçları ve önümüzdeki döneme ilişkin olarak yaptığı ve kamuoyuna sunulmasını kararlaştırdığı değerlendirme.

Genel Başkanımızın 21 Ekim Pazar günü İstanbul genişletilmiş İlçe Temsilcileri Toplantısında yaptığı konuşma

Yoldaşlarım,

Merkez Yönetim Kurulumuz, üç günden beri toplantı halinde. Ve bu toplantı daha sürüyor. Ele aldığı konuyu, genel çizgileriyle şöyle özetleyebiliriz: Türkiye'nin bugünkü ortamında ve seçim sonuçlarının ışığında, ideolojik, politik ve örgütsel sorunlarımız ve önümüzdeki görevler.

Benim konuşmamın kapsamı da, aşağı yukarı aynı olacaktır.

Yalnız hemen şunu belirteyim ki, bu konuda size, Merkez Yönetim Kurulumuzun vardığı sonuçları, aldığı kararları, kesin görüş formüllerini iletecek değilim.

İletecek değilim, iki nedenden dolayı:

Birincisi, Merkez Yönetim Kurulu'nun toplantısı devam etmektedir. Ama asıl, bitmiş bile olsa, bir ikinci neden de var, o da şudur: Merkez Yönetim Kurulumuz, bu konunun, bütün genişliğiyle örgütçe tartışılmasını istemektedir.

Bu, demokratik merkeziyetçiliğin kapsamında olan yöntemlerden biridir. Diğer memleketlerin İşçi sınıflarının bilimsel sosyalist partilerinin, zaman zaman, önemli konuların tartışılmasını bütün örgüte açtıkları, o konuları tabandaki en ufak birimlerde, diyelim, çalışma ekiplerinde, organlarda, bürolarda, çalışma gruplarında tartıştıkları görülür.

Merkez Yönetim Kurulumuz da bunu yaptı. Bu konu tartışmaya açıldığı zaman, sıraladığım birimlerde yalnızca seçim çalışmaları ve seçim sonuçları konu edilecek değildir. Benim bugün burada yapacağım konuşma da tartışma kapsamı içinde olacaktır. MYK çalışmalarını bitirdiği zaman, eğer bir bildiri, bir karar varsa, o bildiri, o karar da tartışma kapsamı içinde olacaktır. Bundan dolayıdır ki, bugün yapacağım konuşmada, MYK görüşmeleri ışığında, az önce tanımladığım konuda bir takım düşünceleri, görüşleri açıklamakla yetineceğim, bağlayıcı olmamak şartıyla.

Seçimlerin neticesini bir cümleyle özetlemek lazım gelirse, galiba herkes şunda ittifak eder: Seçimler toplumumuzda bir sağa kayışı göstermiştir. 73 ve 77 seçimlerine kıyasla oylar daha büyük oranda sağda toplanmıştır. Hatta öyle anlaşılıyor ki, Demirel'in, AP'nin beklediği, umut ettiği orandan daha büyük bir oranda sağda toplanmıştır.

Seçim sonuçlarının incelenmesinden şu sonuç da çıkmaktadır: CHP'nin kaybı, AP'nin kazancından büyük olmuştur. CHP'nin ne kadar kaybettiğine bir bakıyorsunuz, AP ne kadar kazanmıştır, ona bakıyorsunuz, ve CHP'nin kaybettiğiyle, AP'nin kazandığı arasında büyük bir fark olduğunu görüyorsunuz. Yapılan hesaplardan aşağı yukarı anlaşılıyor ki, CHP seçmenlerinin —77'deki seçmenlerinin— bir bölümü sandığa gitmemiş, oy vermekten uzak durmuştur.

Sağa bir kayış olmakla beraber, sağın en ucuna değildir bu kayış. MHP'ye değildir bu kayış. Sağa kayan seçmenler, esas olarak AP'ye «Evet» demiş fakat MHP'ye aynı derecede «Evet» dememiştir. MHP'nin kazancı, o da belli bazı illerdeki yoğunlaşmalardan dolayı küçüktür ve genel olarak diyebiliriz ki, MHP, oylarını, durumunu korumuştur.

MHP konusunda söylenecek iki nokta daha var: Birisi durumunu korumuştur ama, MHP'nin büyüyüşü, oylarını artırış hızı büyük ölçüde düşmüştür. Bu seçimlerde az bir oy artışı göstermiştir; asıl büyük sıçramayı ise, 73-77 arasında yapmıştır. 73'de ancak üç milletvekili seçtirebilen MHP, 77'de milletvekili sayısını 16'ya çıkarmıştır, büyük sıçrama yapmıştır. Halbuki bu seçimde böyle bir sıçrama görmüyoruz. Bu anlamda, yani büyüyüş hızının çok önemli ölçüde düşmesi anlamında, MHP'nin gelişmesi gerilemiştir diyebiliriz. Ancak MHP'nin niteliği düşünüldüğünde, faşist bir parti, terörizmi örgütleyen bir parti olduğu düşünüldüğünde, durumunu korumuş olması bile çok önemli bir sonuçtur. Şunu göstermektedir bu durum: MHP, yani Türkiye'deki faşizm, elde ettiği kitle tabanını henüz korumaktadır. Bu çok önemlidir. Hep bildiğimiz gibi faşizm, tekelci büyük burjuvazinin açık teröre dayanan en gerici, en saldırgan, en şoven yönetimini ifade eder. Ama faşist hareketler, büyük, tekelci burjuva kesiminin adına iş görse de, bir kitle tabanı edinmeden, etkin olamaz, kendinden beklenen işi göremez. 79 seçimleri göstermiştir ki, MHP'nin bir kitle tabanı vardır ve bu tabanı korumaktadır. Bundan dolayı da Türkiye'de, demokrasiye, sosyalizme karşı önemli, olumsuz bir güç, bir hasım güç halindedir. Bu çok önemli bir sonuçtur sağ oylar bakımından.

Oyların MHP'de daha fazla yoğunlaşmaması, asıl AP'de yoğunlaşması tercih edilir bir durumdur. Adalet Partisi'ne baktığımızda MC döneminde olduğu gibi kendisinin MHP ile özdeşleşmiş bir görünümde olmaktan kaçındığı görülmektedir. Şimdiye kadar gelişen olaylardan edindiğimiz izlenim, Adalet Partisi'nin bir 3. MC oluşturmaktan uzak durduğudur. Oysa bundan önceki MC döneminde AP, Parti belgelerinde açıklamış olduğumuz üzere MHP'yi vurucu bir güç olarak kullanıyordu. Adalet Partisi bir ölçüde 70'lerden önceki görece liberal olan tutumuna dönmekte midir diye sorulabilir. Öyle de olsa, bu dönüş, çok büyük olmayacaktır; defalarca belgelerimizde ve konuşmalarımızda değindiğimiz üzere, faşizmin kaynağı yapısaldır, sınıfsaldır ve AP, büyük burjuvazinin has partisi olarak, MHP'ye gerçekten karşı tavır alamaz, gerçekten kendisini ondan soyutlayamaz. Emperyalizme bağımlı bu geri kapitalist düzende, MHP tekelci burjuvazi için, büyük toprak ağaları için vurucu güç olarak gereklidir. Kamuoyuna açıklamalarda faşizm reddedilse, terörizm reddedilse dahi, el altından MHP desteklenmeye, terörizm örgütlendirilmeye devam edecektir. Onun için de AP, 1970 öncesindeki göreli olarak daha liberal konumuna dönmeyecektir, dönemeyecektir.

73, 77, 79 seçimlerinin sonuçlarına baktığımız zaman, şöyle bir tablo görüyoruz: Türkiye'de oylar ve seçmenler iki başlı bir kutuplaşmaya gitme eğilimi gösteriyor. 69'da oylar AP'ye gitti, AP tek başına iktidar oldu. AP'nin iktidarından seçmenler, halk memnun kalmadı. 73'de CHP'ye oy verdi ama CHP iktidarını sürdüremedi. 77'de bir daha denemek için yeniden CHP'ye oylar verildi. 21 ay önce de CHP nihayet tekrar hükümet kurma olanağı buldu. CHP, bu iktidarda kalışta yeniden yıprandı, ümit olmaktan çıktı. İşsizlik, pahalılık, kuyruklar, yokluk halkı bezdirdi ve bu sefer oylar yeniden CHP'den AP'ye aktı. Bu durum CHP'nin kendisine oy veren kitlelere sırtını dönerek emperyalizm ve işortağı büyük burjuvaziyle uzlaşmaya gitmiş olmasının sonucuydu.

İki parti halinde bir kutuplaşma ve iktidarın bu iki kutup arasında el değiştirmesi, bu iki kutup arasında gelgit hareketi göstermesi, bu durum, yalnız Türkiye'de değil, gelişmiş kapitalist ülkelerde de görülen bir durumdur. İki partinin bir tahterevalli mekanizmasıyla nöbetleşe iktidara gelmeleri, politik bir gelgit olayı yaratmaktadır. Bu biçim bir mekanizma gelişmiş kapitalist ülkelerde geçerli olabiliyor. Türkiye gibi emperyalizme bağımlı geri bir ülkede ise geçerli değildir. Kaldı ki, gelişmiş kapitalist ülkelerde dahi burjuva partilerinin bu ikili kutuplaşması ve bunlar arasında gelgit olayı aşılmaktadır, bazı ülkelerde aşılmıştır. İşçi ve emekçiler bilinçlendiği, örgütlendiği ölçüde işçi sınıfı partileri bir alternatif olarak ortaya çıkmışlardır ve bazı memleketlerde ikili kutuplaşma burjuva partisi ile işçi sınıfının partisi arasında bir kutuplaşma olarak belirmiş ve iktidarın iki kutup arasında bir gelgit hareketiyle el değiştirmekten de çıkmasıyla, ikinci kutup haline gelen işçi sınıfı partisi ile diğer kutbu teşkil eden burjuva partisi arasında kıyasıya bir mücadele biçimini almıştır. Kutuplaşmanın iki burjuva partisi arasında olması ve iktidarın bu iki burjuva partisi arasında gelgit hareketiyle el değiştirmesi, işçi sınıfı hareketinin zayıf olduğu, henüz iktidara namzet olacak güce gelmediği hallerde görülüyor.

Gelişmiş kapitalist ülkelerde işçi sınıfı partisi ikinci kutup halinde gelebilir dedim, ama o zaman iktidarın gelgit hareketi aşılıyor, iktidarın binbir tertip, binbir parlamentarist oyunla sürekli burjuva partisinde devamını sağlamak yoluna gidiliyor. İtalya bunlardan başta gelen bir örnektir, açık bir örnektir. İtalya'da Hıristiyan Demokratlar ve ona al-

ternatif olabilecek işçi sınıfının partisi, Komünist Partisi vardır. Fakat burjuvazi iktidarın o tarafa gitmemesi için, binbir oyun ve tedbir ile İkinci Dünya Savaşından beri Hıristiyan Demokrat Parti'yi çok sallantılı bir şekilde; devamlı krizlere düşmek pahasına iktidarda tutmaktadır. İtalyan işçi sınıfının partisi parlamenter mekanizma içinde seçimlerle, barışçı yollardan iktidara gelmek fırsatını bulamamaktadır. Fransa'daki ve İtalya'daki durumun, sonunda nasıl halledileceği çok ilginç olacaktır. Acaba burjuvazinin gücü yeterince zayıflatılacak ve işçi sınıfı partisi mevcut mekanizma içinde oylarla, barışçı yoldan iktidarı elde edebilecek midir, yoksa bu mümkün olmayacak, eninde sonunda ihtilalci bir hareketle mi iktidarı alacaktır? Fransa ve İtalya için bu soru ortadadır. Bunun yakından izlenmesi ve sonucun nasıl olacağının gözlenmesi önemlidir ve çok anlamlı olacaktır.

Türkiye, söz konusu ettiğimiz Batılı ülkeler gibi gelişmiş kapitalist düzeyde değildir. Burjuva partileri arasında ikili bir kutuplaşmaya ve bu burjuva partilerinin arasında iktidarın gelgit hareketiyle uzun süre el değiştirmesine Türkiye'nin yapısal durumu müsait değildir. Uzun süre devam edemez; çünkü Türkiye'nin sorunları kapitalizmin çerçevesi içinde göreli olarak dahi çözümlere kavuşturulabilecek gibi değildir. Türkiye'nin çözümü, emperyalizme bağımlı geri kapitalist düzenin dışındadır, sosyalizme gidiştedir. Türkiye'de bu çözümü getirecek olan parti herhangi bir burjuva partisi değil, işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisidir.

Biz seçimlerde halkımıza, seçmenlere bu mesajı götürmeye çalıştık. Dedik ki, çözümsüz olan Türkiye değildir, çözümsüz olan emperyalizme bağımlı geri kapitalist düzen ve onun egemen sınıfı büyük burjuvazi, tekelci burjuvazi ve büyük toprak sahipleridir. Türkiye'nin çözümü vardır, Türkiye'nin çözümü kapitalizmin alternatifi olan sosyalizmdir; bunu başaracak olan güç de burjuva partilerinin alternatifi olan işçi sınıfı partisidir, dedik.

Ama seçimlerden aldığımız sonuç gösteriyor ki, bu mesajı kitlelere, seçmenlere gereğince götürememişiz. Onları buna inandıracak, onların oylarını daha geniş ölçüde alacak kadar başarılı olamadık. Bununla beraber, CHP'nin solunda olarak seçimlere doğrudan veya dolaylı biçimlerde katılan diğer politik partilerin, siyasi hareketlerin de pek başarılı olduğu söylenemez. Çünkü sekiz milyonu aşkın bir seçmen kitlesi içinde, solun tümünün —o sol içinde bazıları gerçekten sol mudur, tartışılabilir— aldığı oy, bir başarıyı simgeleyecek ölçüde ağırlığı olan bir oy değildir. Bu başarısızlığı kabul etmek lâzım. Bilimsel sosyalist partilerin temel özelliklerinden biri gerçekçi olmak, gerçekleri acı da olsa olduğu gibi kabul etmektir. Bir takım mazeretler, tevil yolları aramamaktır. Biz de işçi sınıfımızın bilimsel sosyalist partisi olarak seçimlerin sonucunun bir başarısızlık olduğunu açıkça söylüyor, kabul ediyoruz.

Ama biz, gerçekten işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olarak sadece sonuçları not etmekle, başarıyı, başarısızlığı not etmekle kalmayız, bu başarısızlığı ortadan kaldıracak yolları yöntemleri araştırır, gereken önlemleri almaya yöneliriz. Bunu yapacağız.

Soldaki oyların kendi içindeki dağılımı üzerinde durmak istemiyorum. Çünkü bir «sen ben» kavgası haline dönüştürmek istemiyorum konuyu. Oyların dağılımı böyle de kalsa, böylece, hiç itirazsız, izahsız kabul etsek dahi, bu oylar varolan birikime göre sınırlı bir kitlesel gücü ifade etmektedir.

Soldaki oyların dağılımını söz konusu ettiğimiz zaman üzerinde durmamız gereken hareket veya parti SDP ve onun aldığı oylardır. SDP, kendisinin bildiğimiz niteliğini, yani anti-komünist antisovyetik niteliğini bu seçim propagandalarında gayet açık ortaya koymuştur ve bizim partimiz ile TSİP'i Sovyet yanlısı olmakla suçlamış, sadece onunla da kalmamış, aslında yanlı olmaktan öte, bağımlı olduğumuzu belirgin bir şekilde ima etmiştir. «TİP Sovyet yanlısı ve zengin bir partidir» temasını işlemiştir.

SDP'ye verilen oylar nelerdir? SDP anti-komünist ve anti-sovyet bir parti olmakla birlikte ona verilen bütün oylar, oyları verenlerin subjektif tutumu açısından, anti-komünist ve anti-sovyet oylardır denemez. Bunlar bilinçsiz oylardır. Bir kısmı, kendini solda bilip solda olmanın ne demek olduğunu öğrenememiş, bilimsel sosyalizm ve proleter enternasyonalizmi ilkelerini, sorunlarını öğrenememiş bilinçsiz oylardır, büyük bir kısmı iyi niyetle verilmiş oylar olsa da. Oy verenlerin subjektif tutumları, oy vermedeki niyetleri her ne olursa olsun, oylar bir kere verildikten sonra, bu oyları anti-sovyetizme ve anti-komünizme verilmiş oylar saymak gerekir. Subjektif niyetlerin ötesinde objektif olarak da öyledir.

SDP'nin bundan sonra izleyeceği yolu ve elde edeceği sonuçları yakından ve dikkatle izlemek, onu ideolojik ve politik planda yenilgiye uğratmak gerekmektedir. Burjuvazi daima sol hareketi saptırmak ister. İşçi sınıfının bilimsel sosyalist hareketi karşısına önce sosyal demokrasiyi, ortanın solu veya son kullandıkları deyimle demokratik solu çıkardı. Her zaman belirttik, bunu burada uzun uzun izah etmeyeceğim, biliyorsunuz; yazılı belgelerimizde sözlü açıklamalarımızda belirttik. Sosyal demokrasi esasında bir burjuva hareketidir, CHP bir burjuva partisidir. Burjuvazi açısından işlevi, amacı, işçi sınıfının bilimsel sosyalist hareketini önlemek için kitleleri oyalama ve aldatmaca yoluna sokmaktır. Fakat bu kafi gelmiyor. Sosyal demokrasi, CHP'de somutlaştığı biçimiyle büyük oy alan kitlesel bir parti haline gelse de, sosyal demokrasinin solu açık kalıyor. Bu durumda burjuvazi sosyal demokrasinin solunu da kontrol altına almak ister ve kontrol altında tutmak için uğraşır. Düzmece sol partiler, düzmece «komünist» partileri ortaya atabilir, veya solda işçi sınıfının bilimsel sosyalist hareketini saptırıcı kendiliğinden meydana gelen girişimleri el altından veya açıkça destekler, onların güçlenmesine çalışır. Şimdi burjuvazi SDP'nin bu seçimlerde oylarını artırdığını, hem de gerçekte hiçbir yerde işler bir örgütü, bir seçim faaliyeti olmadığı halde genel propagandasıyla artırdığını görünce, SDP'ye sosyal demokrasinin yani Halk Partisinin solundaki oyları ve solundaki hareketleri kendisine çekme ve onları doğru yoldan, bilimsel sosyalist yoldan saptırma görevini, işlevini verebilir. SDP bunu kendiliğinden, gönüllü olarak yapmıştır. Şimdilik gönüllü olarak yerine getirilen bu işlev daha sonra burjuvazinin lehine daha bilinçli bir hareket haline dönüşebilir.

Soldaki oyların tartışmasına girmiyorum dedim, çünkü şöyle veya böyle de olsa bu oyların tutarı sol potansiyeli yansıtacak ağırlıkta, önemde, boyutta değildir. Yoksa söyleyecek sözümüz olmadığından dolayı değil, söylenecek sözler vardır, ama bu, bugünün şartlarında yapılmaması gereken bir şeydir. Bu de-

ğerlendirmeyi şimdilik örgüt birimlerimiz içinde yapacağız.

Bizim dışımızda, TSİP' ile «Birlik-Dayanışma» diye tanımlanan grup arasında sağlıksız bir tartışma esasen başlamıştır. Oylar kimin oylarıydı? Oyların artmasına kim sebep oldu tartışması başlamış durumdadır. Aynı zamanda da birlik konusu bir politik ticaret metaı haline getirilmiştir. Bu konu sağlıksız ve yanlış biçimde tartışılmaya devam etmektedir.

Seçimlerde de birlik konusuna yanlış yaklaşılmıştır. Seçim birliği adına yapılanlar gerçekten bir seçim birliği davranışı, hareketi değildir. İki veya ikiden fazla grup seçimlerde işbirliği yapacak olduğu zaman, o seçimlerle sınırlı olarak bir seçim platformu oluşturulur, hepsinin ortak olduğu noktalardan oluşan bir seçim platformu. Seçim boyunca kendi aralarındaki ayrım noktalarını arka plana alarak tespit edilmiş seçim platformu sınırları içinde propaganda, ajitasyon yapılır, oylara talip olunur. Ama iki veya daha fazla taraf biraraya gelir de, seçimlere girme olanağını yasal olarak elde etmiş taraf listelerinde diğerlerinden aday gösterir ve listelere giren adaylar hepberaber üzerinde anlaşmış oldukları seçim platformunun propagandasını, ajitasyonunu yapmaz da kendi grubunun görüşlerinin —bu görüşler işbirliği yaptığı partinin görüşlerine aykırı da olsa— propagandasını yapar, ve o parti de kendi görüşlerine uymayan, aykırı olan propagandaların kendi listesinden yapılmasına müsaade ettiği için oylar alırsa, bu gerçekten bir seçim işbirliği hali değildir. Ne olduğuna dair sıfat kullanmayacağım, ama tekrar ediyorum, bu, ilkeli olan bir seçim birliğinin davranışı değildir. Onun için seçimlerde kullanılan seçim birliğini biz gerçekten geçerli ve doğru bir birlik hareketi olarak kabul etmiyoruz.

Birlik konusunda biz baştan beri bilimsel sosyalist ilkeleri savunuyoruz. Daha Parti kurulmadan önce Yürüyüş'te yazdığım yazılarda, Parti kurulduktan sonra çeşitli parti belgelerinde ve benim konuşmalarımda, TSİP'in birlikte hareket etme çağrılarına karşı yayınladığımız «Her Ne Pahasına Birlik Değil» broşüründe, «Örgütlü Birleşik Güç Yenilmez» broşüründe, Kongre Kararlarımızda bunları hep açıkladık. Mümkün olduğunca ortak eylemler, işbirliği denemelerine giriştik. Hepiniz bilirsiniz, Ankara'da, İstanbul'da, İzmir'de, daha birçok ilde, demokratik kitle örgütlerinin platform toplantıları denen toplantılar oldu. Bazıları hâlâ sürdürülüyor. Bu toplantılara kitle örgütlerini temsil eden, ama kendileri Partimiz üyesi olan yoldaşlar katılıyorlar, Partinin görüşleri çerçevesinde aktif olarak çalışıyorlar, o platformların sınırları içinde işbirliği, güçbirliği yollarını aradılar, arıyorlar. Ayrıca Partimiz yerel örgütlere verdiği direktiflerde yerel düzeyde, ilçeler, iller düzeyinde ortak eylemler, işbirliği yapılmasını öngördü ve birden fazla ilde bu ortak eylemler yapma girişimlerinde bulunuldu. Bu eylemlerin bazıları başarıyla yürütüldü. Bazılarının çalışmaları sürdürülüyor. Kapalı salon toplantıları, yürüyüşler yapıldı ve katılan TİP ve diğer parti veya kitle örgütleri o toplantının amacına uygun biçimde hareket ettiler. Yani aralarında bir ortak platform oluşturup sloganları, hangi konuların işleneceğini tesbit edip o sınırlar içinde toplantılar, yürüyüşler yaptılar.

Ne var ki, böyle başarılı işbirliği halleri sınırlı kaldı. Partimizin daha çok karşılaştığı durum şu oldu. Biraraya ya tam gelinmiyor; çünkü birtakım gruplar bir kapalı salon toplantısı veya açık hava mitingi yapılmasını kabul ediyorlar, ama orada «kalksın herkes kendi grubunun görüşünü açıklasın» diyorlar. Böyle ortak eylem olmaz. Böyle ortak eylem yaparsanız ortaklık ancak şurada olur, aynı damın altında birkaç saat beraber olmuş, aynı toplantıda çıkıp konuşmuş olursunuz, ama bunun ötesinde bir ortaklık oluşmaz. Halbuki ortak işbirliğinden, güçbirliğinden sözedebilmek için o toplantıda, o çalışmada yapılacak işleri ortak olarak tespit edip onlara uymak gerekir. Bu olmaz da, hep biraraya, bir toplantıya gelip herkes kendi görüşünü anlatırsa, bu, solun işbirliğini güçbirliğini göstermez, bölünmüşlüğü gösterir ancak.

Bazı hallerde ise, bazı illerimizde ise, «tamam» denildi, ortak eylemler yapıldı, fakat görüldü ki, beraber işbirliğine girdiğimiz taraf veya taraflar alınan kararlara uymamakta, kendi bildiklerini okumakta, kararlaştırılanın dışında sloganlar ortaya atmakta, hatta farklı pankartlar taşımaktadırlar. Böylece güçbirliğini fiilen alt kademelerden geliştirerek sağlama çalışmaları önemli bir sonuç vermedi.

Bir konu daha var. Biliyorsunuz Avrupa'da şöyle bir durum görülür: Orada bütün partiler legal olduğu için komünist partileri vardır, sosyalist partileri vardır, sosyal demokrat partiler vardır, radikaller vb. adlarda birtakım sol gruplar vardır. Türkiye'de ise durumda bir bulanıklık hüküm sürüyor. Kimileri, politik yelpazenin sol başının kendilerinin tekelinde olduğunu vehmedip, emperyalizme ve faşizme karşı birlik çalışmalarını, gerçeklere ters düşen hegomonyacılığın aracı olarak kullanmak istiyorlar. Türkiye İşçi Partisi bu tutuma karşıdır. Türkiye İşçi Partisi, işçi sınıfımızın bilimsel sosyalist partisidir ve bu niteliğinin bütün taraflarca kabulünü şart koşar. Bunu şart koşmak bir sekterlik değildir. Bu konu ilkeseldir. TİP'i bilimsel sosyalist bir parti, en azından, yegâne parti olarak değilse bile, bilimsel sosyalist bir parti olarak kabul etmeyen taraflarla biz biraraya gelerek birlik konuşmaları ve birlik anlaşması yapmayız. Ve öyle, komünistlerin, sosyalistlerin, bilmem kimlerin birliği şeklinde formüle edilecek bir birliği, biz Türkiye işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olarak kabul edemeyiz. Dediğim gibi, bu sekterlikten gelmez, ilkesellikten gelir.

Biz birlik konusunun iki düzeyde ortaya çıktığını söylüyoruz. Birisi işçi sınıfının politik hareketinin birliği, tekleşmesi sorunudur. İşçi sınıfının politik hareketinin, bilimsel sosyalist çizgide olan hareketinin birliği, tekleşmesi söz konusu olduğunda, gerçekleştiğinde, bu, tüm solun birleşmesi anlamına gelmeyecektir. Çünkü bilimsel sosyalist açıdan ilkesiz birlik olmaz. «Bütün soldakiler madem ki kendilerine sol diyorlar, ne var şunun şurasında, işte birleşseler de bir güç olsalar» demek, çok bilinçsiz, çok cahilane söylenmiş bir sözdür. Solda birlik sözkonusu olduğu zaman bu, tutarlı ve ilkeli bir birlik olacaktır. Çünkü solda bilimsel sosyalist çizgide olarak nitelenebilecek parti ve hareket ancak üçtür. Ancak o üçünün birleşmesi ve tekleşmesi söz konusu olabilir. Diğerleri için söz konusu olan birlik başka bir birliktir. Emperyalizme ve faşizme karşı demokratik birlik, Demokratik güçlerin işbirliği, güçbirliği cephesi bu ayrı bir konudur. Birbirleriyle yakından ilgili olmasına, içiçe olmasına rağmen, Türkiye'nin sol hareketine ilişkin olarak bugün artan bir önem kazanan gündemin ilk sırasında olan sorun işçi sınıfının politik hareketinin birliği ve tekleşmesi sorunudur. Bu sorunun çözümü denebilir ki, anti-emperyalist anti-faşist

cephenin örgütlenmesinde bir anlamda manivela olacaktır.

I. Büyük Kongre'de benim yaptığım açış konuşmasında birlik sorununu şöyle formüle etmiştim: Teoride, bir ülkede birden fazla işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olmaz, olmamalıdır. Bu teorik olarak doğrudur, pratikte de doğrudur ama teorideki bu doğru pratikte bazen gecikmeyle gerçekleşebilir. Bazı ülkelerde görülmektedir ki, şartlar öyle getiriyor ve işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olma iddiasında birden fazla örgüt, hareket, parti ortaya çıkabiliyor. Ama teori doğrudur. Böyle birden fazla hareketin, partinin mevcut olduğu koşullarda dahi, öyle ülkelerde dahi, mutlaka işçi sınıfının bilimsel sosyalist hareketi ergeç birleşecek, tekleşecektir. Nasıl olacaktır bu? İki surette olabilecektir, diye kısaca açıklamıştım I. Büyük Kongre'deki açış konuşmamda. Birisi, işçi sınıfının hareketi olmak iddiasındaki hareketlerin, partilerden biri güçlü bir hareket haline gelir, egemen bir hareket haline gelir, işçi sınıfını alıp götüren, işçi sınıfını yönlendirebilen bir hareket haline gelir, giderek işçi sınıfının dışında işçi sınıfının müttefiki olan emekçi kitleleri etkileyebilir, onları yönlendirir konuma gelir ve bu hareketin içinde sol potansiyel örgütlenir, derlenir toparlanır, diğer örgütler ya erir gider yahut da küçük anafor akımlar olarak kalır. Ama yalnız bu değil, bazen de dedim, bir memlekette birden fazla ortaya çıkan bilimsel sosyalist olma iddiasındaki hareketler gerçekten genel nitelikleriyle bilimsel sosyalist çizgide kabul edilebilecek durumda olabilirler. Bu birkaç örgütün politik çizgileri arasında, örneğin dünya ve ülke sorunlarına bakış açılarında uzlaşmaz çelişkiler, bağdaştırılamayacak ayrılıklar bulunmazsa bunlar birarada birleşerek hareketin tekleşmesini sağlarlar.

Biz umut ettik ki, ve ben özellikle kendi şahsım adına söyleyeyim, çok kuvvetle umut ettim ki, Türkiye'de egemen, sürükleyici, yönlendirici hareket kısa sürede Türkiye İşçi Partisi olacaktır. Ama 4.5 senelik uygulama sonucunda gördük ki, yaptığımız tespit şudur ki, biz bu sürede bu güçte bir parti haline henüz gelemedik. Bu bizim başarısızlığımız oldu. Aynen kabul ediyor ve not ediyoruz.

Bunun neden olmadığının sebepleri tahlile muhtaçtır. Ama yöntemsel olarak şuna işaret edebiliriz: Bunun sebeplerini araştırırken bir nesnel koşullara, yapısal koşullara bakmamız lazım, diğer taraftan partimizin çalışmalarına bakmak, onu değerlendirmek lazım. Bir neden, Partinin çalışmaları açısından, örgütlenmemizi gerek nitel olarak, gerekse nicel olarak gerekli ölçüde geliştiremememiz olabilir. Örgütlenmeyle beraber tabii bilinçlendirme, eğitim ve ideolojik yetkinlik gibi sorunlar da bunun içine girer.

Biz birlik konusunda, Kongre konuşmasında belirttiğim ikinci yolu denemekten de uzak durmadık. TSİP ile konuşmaları başlattık, o da bir noktaya gelince TSİP'nin vazgeçmesiyle ortadan kalktı. Bunun ayrıntılarını daha önce açıkladığımız için üzerinde durmayacağım.

Ancak politik hareketin birliğinin oluşmasına ilişkin olarak da bazı şartlarımız, ilkelerimiz var. İşçi sınıfının politik hareketinin tekleşmesi sonucunda ortaya çıkacak olan işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisinin, niteliğinden hiçbir ödün verilemez; işçi sınıfının bağımsız bilimsel sosyalist partisi olma niteliği korunmalıdır. Yani tekleşmiş olan parti, mutlak surette işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olma ölçütlerine uygun olmalıdır. O ölçütlerden fedakarlık etmek, o ölçütleri sulandırmak pahasına birlik söz konusu olamaz. İkinci ilkemiz karşılıklı saygı ve eşitlik. Biz böyle bir birliği önerdiğimiz ve böyle bir birliği yapmak için adımlar attığımız zaman, o adımları, o görüşmeleri aylarca sürdürdüğümüz zaman görüşmeye girdiğimiz hareketin genel olarak bilimsel sosyalist çerçeve üzerinde olduğunu kabul ettik. Eşit şartlar altında önkoşulsuz görüşmeyi önderdik. Eşit şartlar altında saatlerce görüşerek birtakım önemli noktalarda, örneğin dış dünya ve Türkiye'nin sorunları konusunda, bunlara bakış açısı konusunda mutabık kaldık, olumlu sonuçlar elde ettik.

Politik hareketin birliği sorununa bu ilkelerle yaklaşmaktayız. Bir diğer şart da anti-TİP tavra son verilmesi ve bunun nedenlerinin ortadan kaldırılmasıdır. Bugün TİP düşmanlığı diye bir durum vardır. Bizim dışımızdaki partiler, gruplar kendi aralarındaki ayrımlar her ne olursa olsun, Partimize karşı olmakta, anti-TİP olmakta birleşmektedirler. Birlik yolunda gelişmeler sağlanacaksa, sonuçta birliğe gidilecekse TİP'e karşı bu hasım tutum ortadan kalkmalıdır. Şöyle bir durum olamaz. Olmasını siz düşünebilir misiniz? Hem işbirliği, güçbirliği tartışmalarına, konuşmalarına gireceksiniz, yahut ondan da öte birleşme, tekleşme konuşmalarına gireceksiniz, hem de karşı taraf gücünün yettiği yerde sizi tepelemeye yeltenecek. Bilmem hangi sendikaya bağlı bilmem hangi fabrikada TİP'li diye tanınan bir işçi temsilcisini, veya bir işçiyi patrona gammazlayıp, patronla birleşerek işinden attıracaksınız. Hem bunu yapacak, kitle örgütlerinde bunu yapacak, elinden geleni ardına koymayacak TİP'e karşı husumette ve onu eritmeye çalışmakta elden gelen her şey yapılacak, hem de sonra oturulacak, birlik konuşmaları yürütülecek, olumlu bir sonuca varılacak. Böyle bir durumu siz mümkün görüyor musunuz yoldaşlar? Elbette ki böyle bir durum mümkün değildir.

Hem burjuvazide TİP'i tasfiye etmek, ortadan kaldırmak, yolunu engellemek girişimleri vardır, yapılan birtakım manevralar vardır, hem de sol kanatta TİP'e karşı hasımca bir tavır vardır. Soldakiler de birlik, güçbirliği, işbirliği formülleri ve görünümü altında aslında ellerinden gelse TİP'i eritmeye, ortadan kaldırmaya yönelecеklerdir şu veya bu ölçüde.

Bu konuya baştan beri gayet hassas olduk. Dedim ki, Parti kurulmadan önce Yürüyüş'te yazdığım yazılarda, şahsen, birliğin, bir hareketin güçlenmesi, sürükleyici olması biçiminde gerçekleşeceğini yazdım. Neden daha Parti kurulmadan önce birlik konusunu ve bu biçimde işlemek gereğini duydum? Şundan dolayı: Hapisten çıktıktan, tahliye olduktan sonra benim evime çeşitli kesimlerin birçok insanı geldi. «TİP iyi imtihan vermiştir, şimdi birleşelim, beraber bir parti kuralım» diye. Ve ortak bir parti kurmak yolundaki öneri şöyle bir nitelik gösteriyordu; daha Parti yok ortada, teklif benim şahsıma yapılıyordu. «Solda çeşitli çizgiler, çeşitli gruplar, tabii TİP de, hepbirlikte bir kurultay yapsınlar. Bu kurultayda her grup ve TİP, diyelim iki temsilciyle temsil edilsin. Orada tartışalım, konuları karara bağlayalım ve alınan kararlar kurultaya katılan taraflar için bağlayıcı olsun.» Şimdi ne yapılmak istendiğini herhalde açıkça anlıyorsunuz. Biz mesela iki kişiyle temsil edileceğiz, sonra da bir dergi etrafında birleşen veya kendisine ben şucuyum, ben bucuyum diye birtakım adlar takan küçük gruplar da ikişer oyla temsil edilecekler. Karar alınacak ve bu karar bağlayıcı olacak. Benim cevabım on-

lara, hayır oldu. Dedim ki, işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi, niteliği belli olmayan, solda olduğu, sosyalist olduğu, veya devrimci olduğu ancak kendi beyanıyla kanıtlanan, ancak kendisinin iddiasıyla ortaya çıkan insanların parmak kaldırmalarıyla kurulmaz. Bugün artık teoride ve pratikte işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisinin ne olduğu, ne olması gerektiği, ne gibi ölçütlere uyması gerektiği bilinmektedir. Ona göre bir işçi sınıfı partisi kurulabilir. Yoksa, böyle çok çeşitli görüşlerde olan insanların biraraya gelip parmak kaldırmalarıyla, çoğunluk kararıyla olmaz. Ne olacak dedim, böyle bir toplantıda çoğunluk oyu ile alınan bir karar bilimsel sosyalizm açısından yanlış bir karar olursa? Oradakilerin çoğunluğunun oyunu aldığı için bağlayıcı mı olacak? Benim için olmaz dedim. Yanlış olduğunu bildiğim —çünkü bilinmiyor değil artık bir işçi sınıfı partisinin ne olup olmadığı— bir karara, parmak hesabıyla alındı diye ben uymam, dedim. Tek başıma kalsam da uymam, dedim. Benim şahsıma yapılıyordu çünkü teklif. Siz uyar mıydınız, sizin de uymamanız gerekir, dedim. Çoğunluğun kararı hangi hallerde bağlayıcıdır? Bir örgüt ki kollektif bir öznedir, kollektif bir iradedir, eştürdendir, ancak onun kendi yapısal birimleri içinde çoğunlukla alınan kararlar bağlayıcı olur.

Önerilen yol aslında neydi? Aslında TİP'in, TİP niteliği ile ortada kalmasını ve giderek yeniden ortaya çıkmasını önlemekti. TİP'i daha geniş ve eştürden olmayan büyük bir grup içinde eritmek, onu çoğunluk kararlarıyla bertaraf etmek girişimiydi, benim yaptığım yorum buydu.

Bugün de bu girişimler var. Onun için bizim son derece dikkatli, ihtiyatlı olmamız gerekiyor. Onun için diyoruz ki, bizimle iş ve güçbirliği yapmak isteyenler veya bizimle birleşerek işçi sınıfının politik hareketinin tekleşmesini isteyenler bu anti-TİP tavrı ortadan kaldırmalıdırlar. Kendi içlerinde bu TİP düşmanlığı kalktığı takdirde işbirliği, güçbirliği, birlik söz konusu olabilir ve bir neticeye varılabilir. Yoksa işbirliği, güçbirliği önerilir, ama bir taraftan da TİP düşmanlığı doludizgin devam ettirilir, TİP'in, partililerin kuyusu kazılmaya devam edilirse, böyle bir işbirliği, güçbirliği, birlik olmaz.

Şimdi, seçim sonuçları ve içine girilen çetin mücadele dönemi, bu işbirliği, güçbirliği, sorununu daha önemle ortaya çıkarıyor. Bundan böyle bu işbirliği ve güçbirliği sorununu, hareketin tekleşme sorununu daha ivedi bir sorun olarak ele alıp çözme yollarını aramamız gerekiyor.

Ama sanılmasın ki, birlik konusu bütün sorunları çözüme kavuşturacaktır. Birlik bir bakıma efsane haline getiriliyor. Birlik sözü ve konusu masallardaki «açıl susam açıl» sihirli formülü değildir. O hale getirildi ki artık, tümüyle burjuvazi karşısında solun hangi sorunları varsa, sebebi birlik olmayışıdır, bölünmüşlüktür. Çaresi nedir? Birlik olmaktır. Yok, durum böyle değil. Başka, çok önemli sorunlar daha var. Güçlerin birliği sorununun, tekleşme sorununun önemini, ciddiyetini hiç inkar etmemekle birlikte, bütün sorunların ondan kaynaklandığı ve bütün çözümlerin birlikte sağlacanağı görüşü yanlıştır. Bunu bir efsane haline getirmemek lazımdır. Hele birlik konusu politika ticaretinde kullanılan bir meta haline hiç getirilmemelidir. Birlik konusu ciddiyetle ve serinkanlılıkla ele alınacak ve bilimsel sosyalizmin ilkeleri ışığında kararlı çalışmalarla çözümlenebilecek olan bir sorundur.

Birlik konusunun yanında çok önemli olan örgüt ve örgütlenme sorunu vardır. Neden umduğumuz ölçüde, kendini herkese kabul ettirir güçte sürükleyici, egemen bir parti, bir politik hareket haline henüz gelemedik diye sorduğumuz zaman bunun bir sebebi de gereken güçte bir örgütlenme oluşturmada eksikliğimizdendir, demiştim. Örgütlenme büyük bir sorun olarak önümüzdedir. Bizim partimiz soldaki diğer parti ve hareketlere kıyasla iyi örgütlü, sıkı örgütlü bir partidir. Parti üyelerimiz militandır, özverilidir, beceriklidir, ama göreli olarak. Yoksa çok daha güçlenmeliyiz, burjuvazinin saldırılarını, oyunlarını boşa çıkaracak güce gelmeliyiz. Durumumuzu hızla geliştirmenin, daha güçlü bir örgüt haline gelmenin, gücümüze güç katmanın yollarını arayacağız.

Örgütümüz çok iyi çalıştı, dedi İstanbul İl Başkanımız. Örgütü kutladı, ben de kutluyorum. Kutlanacak bir çalışma gösterdi, partili üye arkadaşlarımız, kadrolar, militanlarımız. Ama bu çalışmalarda dahi örgütlenme açısından aksaklıklar oldu yer yer. Daha önceki çalışmalarımıza göre bu seçimlerde örgütlü birimler halinde çalışmak çok daha gelişmiş olmakla birlikte kimi birimlerimizde ise hâlâ daha çok bireysel atılımlar, beceriler, girişimler, bireysel özveriler görüldü. Halbuki biz kişisel özverimizi, çalışkanlığımızı, girişkenliğimizi, yaratıcı yeteneğimizi, daima üyesi olduğumuz örgüt biriminin sınırları içinde, onun çalışmalarıyla göstermek durumundayız.

Seçimlerde başarılarımız olmadı mı? Oldu. Çünkü biz seçimleri sadece oylar bakımından değerlendirmeyiz. Ve bunu şimdi, oylarımız iyi bir sonuç göstermediği için, teselli olsun diye söylemiyorum. Böyle söylemediğimi biliyorsunuz, çünkü her zaman seçimlerin ve parlamentonun burjuvaca kullanışı ve sosyalistçe kullanışı vardır, diye belirtmişizdir. Her zaman belirtmişizdir ki, oyların şu şekilde, bu şekilde manevralarla, nabıza göre şerbet vermelerle, birtakım oyunlarla elde edilmesi önemli değildir, önemli olan sosyalistçe çalışmadır. Oylar işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olarak çalışmanın yan ürünleri olarak gelirse kıymetlidir, demiştik. Bunu defalarca işitmişsinizdir, benden de, diğer Parti yöneticilerinden ve kadrolarından da; belgelerde de okumuşsunuzdur.

Seçimler önemlidir, oylar önemlidir, ama tek başına yeterli değildir; oylar sosyalistçe çalışmamızın yan ürünü olarak değer kazanır. Demek ki bizim sosyalistçe çalışmamız, seçimleri sosyalistçe kullanmamız yan ürün olarak yeteri kadar oy sağlayacak düzeyde olmamış. Bunun da bilincinde olalım, bunu da kabul edelim ve bundan sonra bu eksikliği de gidermeye çalışalım. Biz, yan ürün olarak oyların sayısı ne olursa olsun, seçimleri sosyalistçe kullanmaya çalıştık, elimizden geldiği kadar da sosyalistçe kullandık. Bir yandan partimizin, işçi sınıfımızın bilimsel sosyalist partisi olma niteliğini açıklığa kavuşturduk, daha netleştirdik ve bunu radyo ve televizyonlardan geniş kitlelere ulaştırdık. Bu bir başarıdır; bu, bilimsel sosyalist yolda atılmış bir adımdır.

Sadece niteliğimizi geniş kitlelere duyurmakla kalmadık, demokrasi mücadelesinde çok, ama çok önemli bir adım attık. Her zaman söyleriz; demokrasi kağıt üzerinde yazılmış olan hak ve özgürlüklerden ibaret değildir. Hukuksal olarak özgürlüklerin verilmiş olması bir kolaylıktır, belki bir ölçüde bir güvencedir ama, asıl, demokratik özgürlük ve hakların hayata geçmesi, hayatta kendini göstermesi önemlidir. Ve Türkiye İşçi Partisi başından beri bunu yapmıştır. 1961-71 arasında yeni Anayasa'yı,

halktan yana, sola açık olarak yorumlayan ve bunu kabul ettiren, bir ölçüde burjuva partilerine dahi kabul ettiren, başta gelen örgüt ve güç Türkiye İşçi Partisi olmuştur. 141 ve 142 inci maddeler 15-20 sene önceki gibi kullanılır olmaktan çıkmışsa, bu, Anayasal hak ve özgürlüklere sahip çıkan işçi sınıfı ve emekçi kitleler ve onun sözcüsü Parti'nin, Partimizin verdiği mücadele sayesinde olmuştur, kendiliğinden değil.

Bizim radyo ve televizyonlardan Parti'nin niteliğini açıklama doğrultusunda yaptığımız konuşmalar, demokratik hak ve özgürlükler konusunda konmuş olan tabuların, yasakların, bir aşama daha kırılması demek olmuştur. O tabuları, o yasakları zorladık. Zorladıkça zaten demokratik ortamın sınırlarını genişletiyoruz. Demokrasiye, özgürlüklere, haklara konan kısıtlamaları geri itmiş oluyoruz. Bu çok önemli bir iştir demokrasi mücadelesinde. Demokratik mücadeleyle sosyalizm için mücadele içiçe geçmiş olduğu için, aynı zamanda sosyalizm doğrultusundaki mücadelenin de önemli bir adımıdır.

İkinci sosyalistçe kullanışımız, örgütlerimizi harekete geçirmek ve seçim çalışmalarını, örgütlerin güçlenmesinin, bilinçlenmesinin, beceri kazanmasının bir aracı olarak kullanılması olmuştur. Mesela İstanbul İl Başkanı, İstanbul'da çalışma ekiplerinin etkinliğinin son seçimlerde yüzde yüz arttığını belirtti. Bir seçim çalımasında bu sonucu elde etmek, gerçekten övünülecek bir başarıdır. Başka örgütlerimiz de bu seçim çalışmalarıyla deney kazanmıştır, beceri kazanmıştır. Yeni kurulan, dışa yönelik hiçbir faaliyete henüz girişememiş olan ilçeler, iller, bir örgüt olarak çalışma alanına ilk adımlarını atmışlardır. Seçimlerde yapılan çalışmaların kazandırdığı deneyimlerin, bilgilerin, becerilerin sonuçlarını biz seçimlerden sonra da alacağız. Ama bir şartla, seçimlerde kurduğumuz ilişkileri şimdi, seçimlerden sonra da, sürdürmek şartıyla. Gittiğimiz evlere yeniden giderek, gittiğimiz fabrikalara yeniden giderek, gittiğimiz köylere yeniden giderek, gitiğimiz köylere yeniden giderek... Ve bu fabrikalarda, mahallelerde, kentlerde, köylerde ilişkileri bağlayıp, oraya parti örgütünü sokmakta kullanarak. Bunu yaparsak eğer, gerçekten örgüt olarak seçim çalışmalarından büyük kazanımlarla çıkmış oluruz. Ve bunu yapmamız gerekir, bunu mutlaka yapacağız. Böylece örgütümüzü güçlendireceğiz. Örgütümüzü hem genişletmek, hem derinlemesine çalışıp niteliğini yükseltmek konusunda çaba göstereceğiz.

Partinin ilk kurulduğu sıralarda şöyle demiştim: Napolyon'a sormuşlar, başarının üç şartı vardır demiş, birinci şartı para, ikinci şartı para, üçüncü şartı paradır, demiş. Ben dedim, bir benzetme yaparak bu fıkrayı değiştiriyorum: «Bizim partimiz açısından, parti hareketinin, yani işçi sınıfının bilimsel sosyalist hareketinin başarısının üç şartı vardır: Biricisi örgütlenme, ikincisi örgütlenme, üçüncüsü gene örgütlenmedir.» Seçim sonuçlarından çıkardığımız temel sonuç da bu. Örgütlenmenin önemini biliyorduk, söylemiştik, ama şimdi daha bilinçli olarak, daha sistemli, daha tutarlı olarak örgütlenmeyi güçlendireceğiz. Hem genişleteceğiz, örgütümüz olmayan yerlerde yeni örgütler kuracağız, ama daha önemlisi, daha önce kurulmuş olan örgütlerimizin gerçekten örgüt olarak çalışmalarını geliştirmek için, örgütlü çalışma alışkanlığını, disiplinini, bilincini geliştirmek için, çalışacağız. Örgütlenme ideolojik yetkinlikle beraber gider. Örgüt birimlerimizin ve o birimler içindeki partili arkadaşlarımızın ideolojik yetişkinliğini yükseltmek tamamlamak için de eğitim, propaganda konularında çalışmalarımızı hızlandırmamız, dört elden sarılmamız lazımdır. Ancak güçlü örgütü olan, niteliği yüksek örgütü olan bir işçi sınıfı bilimsel sosyalist partisi, burjuvaziye, faşizme karşı etkin mücadele verebilir ve bunu yapmak onun tarihi sorumluluğudur; işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olarak görevi ve sorumluluğudur. Bu görevin ve sorumluluğun tam bilincinde olarak çalışacağız. Bunun yöntemleri üzerinde tespitler yapacağız. Bugün için, Merkez Yönetim Kurulumuz bu konunun, seçim çalışmaları, aldığımız sonuçlar, benim bu yaptığım konuşma, MYK'nın yapacağı açıklama da dahil olmak üzere, bütün bu konuları Parti'de tartışmaya açıyoruz. Ama burada da örgütlü tartışmayı kastediyoruz. Özel sohbetler şeklinde tek tek yapılan tartışmaları değil, çalışma ekiplerinde, il, ilçe organlarında, çalışma gruplarında, hep kollektif olarak tartışmaya açıyoruz. Ve çalışma ekiplerinden, organlardan, diğer birimlerden gelecek kollektif raporlar Merkezde ele alınacak ve MYK tarafından bir sonuca bağlanacaktır.

Ben, işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olan Partimizin, bu yeni görevlerin de altından kalkacağına içtenlikle inanıyorum. Geçirdiğimiz deneylerden ders alacağız. Bilimsel sosyalizmde bilinen bir gerçektir; işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi ve bilimsel sosyalistler hiç hata yapmaz değildirler. Ama burjuvaziden farkları şudur ki, hatalar, eksikler, yetersizlikler olursa, bunları vaktinde tespit etmeye çalışır ve bu hatalar ve yanlışlara saplanmayarak, yanlışlardan, eksiklerden, becerisizliklerden ders çıkararak, bunları düzeltme yoluna gider. Bunları düzelterek de, başta başarısızlık gibi görünen durumu, sonunda kalıcı başarıya çevirir. Ben Partimizin seçimindeki başarısızlığı aşacağına inanıyorum, bu inançla hepinizi yoldaşlarım olarak yürekten selamlıyorum.

Merkez Yönetim Kurulu'nun seçim sonuçları ve önümüzdeki döneme ilişkin değerlendirmesi

14 Ekim seçimlerinin sonuçları toplumumuzda bir sağa kayışı göstermektedir. CHP büyük oy yitirmiş, AP ise seçimden kendisinin beklediğinden de daha kazançlı çıkmıştır.

Ancak, sağa kayış açık olmakla birlikte bu, sağ uca doğru yönelmiş değildir. Gerçekten, faşist MHP bu seçimde oylarını ancak iki ilde artırabilmiştir. Daha da önemlisi, MHP'nin 1977 seçimlerinde gösterdiği büyük sıçramadan sonra, oylarının büyüme hızında önemli düşmenin gözlenmekte oluşudur. Fakat bu seçimler de, tekelci büyük burjuvazinin en gerici, en saldırgan, en şoven kesimlerinin temsilcisi MHP'nin belli bir etkinliği korumakta bulunduğunu göstermektedir. Yan kuruluşlarıyla birlikte saldırı ve cinayetlerin örgütleyicisi ve baş faili olan bu partinin geriletilmesi için, bu yanıyla birlikte, özellikle emperyalizm ve büyük tekelci burjuvazi ile somut bağlarının ve demagojik sloganlarla yüklü ekonomik programının kitleler önünde sergilenmesinin önemi kendini ortaya koymaktadır.

CHP'ye gelince, kitlelerin bu kadar kısa sürede ve bu ölçüde ondan yüz çevirmesi, daha önceden devralınan ve devam eden ekonomik sorunların ağırlığı, beceriksizlik ve iktidar olmanın doğal yıpratması gibi, CHP yönetiminin ve yandaşlarının ileri sürmeye çalıştığı sözde gerekçelerle açıklanamaz. Bu kesin yenilginin gerçek nedeni, CHP iktidarının ona oy verip iktidar kılan kitlelerin beklentilerine tamamen ters bir politika izlemiş olmasıdır. CHP yönetimi bilinçli bir tercihle, emperyalizm ve büyük tekelci burjuvazi ile uzlaşma yolunu tutmuş, kitleler ve onların CHP solunda yer alan örgüt ve temsilcileriyle bağlarını giderek tümden koparma sonucu, tam bir teslimiyete sürüklenmiştir. Ayrıca ikinci bir iktidar odağı durumuna gelen gizli, açık faşist terör yuvalarını kurutmaya yönelik olarak, görüntülerin ötesinde etkin önlemler almamıştır. Bu politikasıyla CHP daha baştan yenik düşmüş bulunuyordu; oylar bunu tescil etmiştir.

CHP'nin solunda seçimlere katılan sol, sosyalist partiler ve bağımsızların aldıkları oylar ise, var olan birikime göre sınırlı düzeyde kalmıştır. Partimizin oyları da bu çerçeveyi aşamamıştır. CHP ve solunun bu durumu, genellikle demokratik güçlerin ve özel olarak da bilimsel sosyalizmin, bu seçimlerde başarısız olduğunu göstermektedir. Bu sonuçta, Partimiz dışındaki sol çevrelerin hemen istisnasız olarak, daha önceden başlayıp 1977 seçimlerinde doruk noktasına varan CHP'ye adeta bir işçi sınıfı partisi fonksiyonu yüklemeleri, böylece kitlelerde, tüm sorunlarının CHP eliyle çözüme kavuşabileceği inancının yerleştirilmesi ve sonuç olarak CHP'nin umutları gerçekleştiremeyişinin CHP ile birlikte genellikle sol'un başarısızlığı olarak kabul edilmesine yol açılmış olması önemli etkendir. Bununla birlikte, bilimsel sosyalistler olarak, «bugün daha iyi bir yaşam yarın yeni bir dünya» diye formüle edilen somut önerilerimizin ve faşizmle, örgütlü, disiplinli, kararlı bir mücadeleyi ancak bilimsel sosyalist örgütün başarabileceğini anlatma ve özümsetme, kısacası bilimsel sosyalist alternatif mesajımızın, kitlelere iletilmesinde yeterli başarı sağlanamamış olması da, bu sonucun ortaya çıkmasında önemli rol oynamıştır. Kitleler, beklentilerini gerçekten karşılayabilecek ve sorunlarını çözüme kavuşturacak olan bilimsel sosyalist alternatif yerine, kısa süre önce denedikleri ve sorunlarının daha da ağırlaşmasından başka sonuç vermemiş olan daha sağ bir tercihe, AP'ye yeniden yönelmişlerdir.

Genel olarak önemsiz denilecek ölçüde sınırlı da olsa CHP solundaki parti ve bağımsızlara verilen oyların kendi aralarında karşılaştırmalı olarak değerlendirilmesi, nitelik farkının belirtilmesi, gerçek ağırlıklarının saptanması gibi konulara, bugün içine girilen ortamın ve onun giderek daha ivedi kıldığı görevlerin bilincinde olarak burada ayrıca değinilmemektedir. Bu konuda, Partimizin dikkati çekeceği noktalar bulunmakla birlikte, seçime katılan kimi sol çevreler arasında oyların gerçek kimliği adına başlatılan ve sağlıksız olarak gelişen tartışmalar da, bu konuya girmemekteki isabeti bir kez daha ortaya koymaktadır.

Bu seçimler, CHP solunda yer alan partilerden SDP'nin durum ve konumunun dikkatle izlenmesi gereğini göstermiştir. Asgari örgütlülüğü bulunduğu dahi kuşkulu olan, fakat seçime katılan bu partinin bilimsel sosyalistlerce önceden beri bilinen antikomünist ve antisovyetik tutumu bu seçimlerde daha da belirgin olarak ortaya çıkmıştır. Bir örgütsel çalımanın sonucu olmaksızın ve bu antikomünist tutumunu bilinçle değerlendirmeksizin verilmiş de olsa, son seçimde aldığı oylarla SDP, işçi sınıfının bilimsel sosyalist hareketini önleme veya saptırma, kitleleri aldatma ve oyalama konularında burjuvaziye yeni bir seçenek sunmaktadır. Bundan dolayı dikkatle izlenip ideolojik ve politik olarak yenilgiye uğratılması, önümüzdeki dönemin önemli gündem maddelerinden biri olacaktır.

İçine girilen dönemin daha çetin olacağı kuşkusuzdur. Erken seçimli veya seçimsiz bir «ara rejim» hükümeti, yeni bir «MC veya AP hükümeti olsun, yahut başka seçenekler bulunsun, tüm bu olasılıklar da yeni oluşacak iktidar döneminde, kitlelerin ekonomik, sosyal ve politik koşullarının, ivedi çözüm bekleyen sorunlarının daha da ağırlaşacağı, bu arada yasal şiddetin daha da artacağı, antidemokratik uygulamaların daha da yaygınlaştırılıp derinleştirileceği, belli kimi iktidar seçeneklerine olanak hazırlamak ve sürdürmek, kitlelerin direncini kırmak için yasa dışı şiddetin daha da yoğunlaştırılarak sürebileceği bir döneme girilmektedir.

Aslında çözümsüz olan Türkiye değil, emperyalizme bağımlı geri kapitalist düzen ve onun egemen sınıfı büyük, tekelci burjuvazi ve büyük toprak ağalarıdır. Sorunlar yapısaldır ve bir burjuva partisi eliyle, bir burjuva iktidarı eliyle çözümü olanaksızdır. Dayatan sorunlar karşısında sınıfsal tercihi belli iktidar, kendisini destekleyenler de içinde olmak üzere, kitleleri en geniş biçimde karşısına almaya mahkûmdur. Giderek daha ağırlaşacak sorunların doğuracağı geniş memnuniyetsizlik karşısında yasal ve yasa dışı şiddete daha büyük bir hırsla başvurulmak istenecektir.

Bu durumda saldırının püskürtülmesi, kazanılmış demokratik mevzilerin korunması ve olabildiği ölçüde ilerletilmesi demokratik güçler için daha da büyük, yaşamsal önem taşımaktadır. Partimiz, seçimlerin sağladığı olanakları sosyalistçe değerlendirerek, gerek Türkiye İşçi Partisi'nin niteliklerinin geniş kitlelerce kavranmasında, gerek burujvazinin ideolojik bir saldırı alanı olan antikomünist önyargıların kırılması doğrultusunda önemli adımlar atmış ve demokrasi mücadelesinde küçümsenmeyecek kazanımlar sağlamıştır. Önümüzdeki dönemde bu ve benzeri kazanımların korunması ve geliştirilmesi, bunun için tüm demokratik güçlerin iş ve eylem birliği ve bunu sağlamada bir kaldıraç görevi görebilecek olan bilimsel sosyalist hareketin tekleşmesi sorunu, daha ivedileşmiş olarak gündemdedir. Tabanı ve destekleyicisi kitleler açısından demokratik güçler arasında önemli yeri olması gereken CHP'nin ise, bugününü olduğu gibi yarınını da, iktidar veya muhalefette olmak değil, bugüne kadar izlediği, emperyalizm ve büyük sermayeyle uzlaşıcı ve teslimiyetçi politikayı terkedip etmemesi belirleyecektir. Bu gerçeği yakından görme durumundaki tabanının da ağırlığını koymasıyla olağanüstü kurultayın bu doğrultuda bir fırsat olarak değerlendirilme olasılığını veya aynı politikanın yürütülmesine devam mı edileceğini yakın günler gösterecektir.

Sonuç ne olursa olsun tabanının, destekçisi kitlelerin ve en geniş demokratik kamuoyunun, bu uzlaşmacı, teslimiyetçi politikasını terk konusundaki baskısı, CHP yönetimini zorlayacaktır. Ve CHP bugünkü politikasını terk ettiği ölçüde, tabanının ve destekçisi kitlelerin çıkar ve istemlerine uygun olarak demokratik güçlerin arasındaki yerini alacaktır veya bugün iktidar veya muhalefette olmasına bağlı olmaksızın, sahip olduğu etkinliği de giderek yitirmeye doğru gidecektir.

CHP solunda ise, dar grupçu hesaplara kapılmaksızın en geniş birlik ve birlikteliikleri sağlama konusunda Partimizin baştanberi savunduğu ilkeli, tutarlı tutum ve davranışlara yönelme gereği, içine girilen çetin dönemde bir keze daha ivedi ve gerekli olmaktadır. Zaman ilkesizliğin sürdürülmesi değil, ilkeli ve tutarlı politikanın yaşama geçirilmesi zamanıdır. Kurulumuz, işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olmanın bilinciyle ve gerekleri uyarınca, seçim sonuçlarının değerlendirilmesi ve bunun önümüze koyduğu öncelikli görevlere ilişkin olarak tüm örgüt birimlerinde konuyu, en geniş biçimde tartışmaya açmış bulunmaktadır. Bu tartışmanın, önümüzdeki sorun ve görevlerin birlikte saptanarak elbirliğiyle üstesinden gelinmesinde ve daha etkin ve başarılı kılınması yolunda Partimize yeni olanaklar sağlayacağı kuşkusuzdur.

Önümüzdeki dönem çetin geçecektir; daha zor koşullar ortaya çıkacaktır. Ancak, son olarak seçim kampanyası boyunca Partimizin defalarca altını çizdiği gibi, bezginliğe, yılgınlığa yer yoktur. Artık kitleler, istenildiği gibi aldatılıp oyalanmaya, baskı ve şiddetle beklenti ve istemlerinin istenildiği kadar ertelenmesine rıza göstermeyecek bir düzeye erişmiştir. Ve en geniş anlamıyla demokratik ve bunun içinde öncü yerini almış biçimde bilimsel soyalist birikim, azımsanmayacak ölçüdedir. Örgütlü birleşik bir halkı hiçbir kuvvetin yenemeyeceği gerçeğinden hareketle güçlerin birleştirildiği ölçüde, antidemokratik zor ve baskıları püskürtüp altedebilecek durumdadır.

Türkiye işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olarak Partimiz, Türkiye İşçi Partisi, bu açıklamada bir kez daha dikkat çekilen tüm konularda görev ve sorumluluğunun bilincindedir ve bu bilinçle zor, ama o oranda onurlu mücadelesini sürdürecektir.

CUMHURİYET SENATOSU ÜYELİĞİ SEÇİMİ YAPILAN İLLER TOPLAMINDA PARTİLERİN ALDIĞI OYLAR VE OY ORANLARI :
'1977 Haziran seçim sonuçları Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü yayınlarından, 1979 Ekim resmi olmayan seçim sonuçları TRT bültenlerinden alınmıştır

	Seçmen Sayısı	*Oy kullanan seçmen*	*AP*	*MHP*	*MSP*	*CHP*	*TİP*	*TSİP*	*SDP*	*TBP*
1977 Haziran	8.048.270	5.859.018	2.062.522	295.544	484.838	2.328.678	8316	—	—	29.960
			36.4	5.2	8.5	41.4	0.1	—	—	0.5
1979 Ekim	6.871.889	4.869.506	2.214.672	312.360	459.873	1.386.020	33.898	62.055	33.698	56.941
			46.7	6.6	9.7	29.2	0.7	1.31	0.7	1.2

1977 HAZİRAN VE 1979 EKİM SEÇİMLERİNDE OYLARIN İLLERE GÖRE DAĞILIMI VE PARTİLERİN OY ORANLARI (¹)

İlin Adı		Seçmen Sayısı	Oy Kullanan Seçmen	Oy Kullanma Oranı %	AP Aldığı Oy %	MHP Aldığı Oy %	MSP Aldığı Oy %	CGP Aldığı Oy %	CHP Aldığı Oy %	TİP Aldığı Oy %	TSİP (²) Aldığı Oy %	SDP Aldığı Oy %	TBP Aldığı Oy %	Bağımsızlar Aldığı Oy %	DP Aldığı Oy %
	1977			76.4	20 051	6 149	6 047	9 642	11 769	—	—	—	—	—	1478
AĞRI	Haziran	129 893	99 291		21	6.5	6.3	10.2	12.3						1.6
	1979			73.3	39 776	680	18 777	784	19 768	480	432	363	—	—	—
	Ekim	110 505	83 937		49.6	0.8	23.2	0.9	24.4	0.6	0.5	0.5			
	1977			81.1	48 026	8 091	9 305	1 723	57 594	391			945		1482
AMASYA	Haziran	163 292	132 475		37.7	6.3	7.3	1.3	45.2	0.3	—	—	0.7	—	1.2
	1979			81.6	57 467	6 202	6 447	1 981	37 839	883	797	778	1763		
	Ekim	145 116	118 489		50.3	5.3	5.6	1.7	33.1	0.7	0.7	0.7	1.5	—	—
	1977			79.5	139 354	10 898	7 962	4 280	87 944				933		6302
ANTALYA	Haziran	337 740	268 450		54.1	4.2	3.1	1.7	32.2	—	—	—	0.4	—	2.3
	1979			77.4	154 064	7 747	6 243	2 927	53 860	1 197	1 319	1428	1423	3097	
	Ekim	308 258	240 115		66.0	3.3	2.7	1.3	23.0	0.5	0.6	0.6	0.6	1.3	—
	1977			73.2	39 021	1 959	4 912		37 841			—	—	—	1256
ARTVİN	Haziran	119 383	87 808		45.8	2.3	5.8	—	44.4	—	—				1.5
	1979			64.9	31 496	713	2 268		24 202	314	324	477	435	—	—
	Ekim	95 195	61 874		52.3	1.2	3.6	—	40.3	0.5	0.5	0.8	0.7		
	1977			80.1	188 145	10 093	17 451	6 091	136 448			—	—	—	5597
BALIKESİR	Haziran	469 592	376 259		51.7	2.8	4.8	1.7	37.4	—	—				1.5
	1979			75.8	186 494	13 173	18 286	6 606	84 317	1 908	1 969	2358			
	Ekim	428 469	325 172		58.9	4.2	5.8	2.1	26.6	0.6	0.6	0.7	—	—	—
	1977			84.1	21 387	184	17 013	462	10 665			—	585	—	275
BİTLİS	Haziran	77 317	65 012		34.3	0.3	27.3	0.7	17.1	—	—				0.4
	1979			72.4	15 794	548	8 085	11 423	8 660	141	546	165	—	—	—
	Ekim	63 840	46 615		34.8	1.2	17.9	25.4	19.1	0.3	1.2	0.4			
	1977			76.4	37 316	5 754	5 897	1 541	34 383			—	—	—	1431
BURDUR	Haziran	118 399	90 427		43.2	6.7	6.8	1.8	39.8	—	—				1.7
	1979			73.9	40 409	8 989	2 939	1 395	22 508	395	567	502	500	—	—
	Ekim	108 627	80 328		51.6	11.5	3.8	1.8	28.9	0.5	0.7	0.6	0.6		
	1977			83.4	88 138	3 857	8 564	2 868	68 048				885		3420
ÇANAKKALE	Haziran	216 744	180 645		50.2	2.2	4.9	1.6	37.7	—	—	—	0.3	—	2.0
	1979			78	92 263	3 524	6 919	2 636	47 189	833	990	1151	724		
	Ekim	204 481	159 749		59.5	2.3	4.4	1.7	30.2	0.5	0.6	0.7	0.5	—	—
	1977			71.3	26 918	18 180	5 662	981	43 812				336		629
ERZİNCAN	Haziran	138 646	98 870		28.2	19.1	5.9	1	45.9	—	—	—	0.3	—	0.7
	1979			82.5	34 357	13 813	3 098	765	28 492	403	350	617	469	—	
	Ekim	100 588	84 276		41.7	16.8	3.6	0.9	34.6	0.5	0.4	0.8	0.6	—	—
	1977			80	107 589	32 074	38 670	3 734	54 078			—	—	—	2637
ERZURUM	Haziran	325 100	260 209		43.1	12.8	15.5	1.5	21.7	—	—				1.1
	1979			75.6	103 926	33 071	36 709	2 614	29 306	911	791	868			
	Ekim	275 158	213 752		49.9	15.8	17.6	1.2	14	0.4	0.3	0.4	—	—	—

	1977			80	17 336	—	7 372	261	14 577			—	—	—	346
HAKKARİ	Haziran	51 432	41 132		43.4	—	18.5	0.6	36.5	—	—				0.9
	1979			72.3	13 208	—	5 746	222	10 748	240	1 757	148	—	—	—
	Ekim	41 295	33 037		41.1	—	18.0	0.7	33.5	0.8	5.5	0.5			
	1977			75.1	77 395	24 342	13 853	2 423	148 967	490	—	1170	—	—	1834
HATAY	Haziran	368 454	276 821		29.6	9	5.1	0.9	55.1	0.2		0.4			0.7
	1979			76	84 012	22 081	11 618	1 574	89 224	1 175	3 333	914	796	—	
	Ekim	299 175	227 658		38.9	10.2	5.4	0.7	41.3	0.5	1.5	0.4	0.4		
	1977			77.8	84 133	3 743	4 624	1 550	25 711			—	—	—	1121
ISPARTA	Haziran	161 731	125 827		69.6	3.1	3.8	1.3	21.3	—	—				0.9
	1979			71.6	72 085	8 137	3 587	1 393	11 963	387	502	697	482	—	—
	Ekim	142 311	102 026		72.6	8.2	3.6	1.4	12.1	0.4	0.5	0.7	0.5		
	1977			62.4	434 879	41 261	101 078	15 342	891 772	4 817	—	—	21521		18246
İSTANBUL	Haziran	2 518 737	1 572 729		28.4	2.7	6.6	1	58.2	0.3			1.4		1.2
	1979			60.9	519 131	47 282	113 803	40 362	493 770	12 989	5 668	13461	27023	*	
	Ekim	2 178 836	1 327 955		39.9	3.6	8.6	3.0	37.0	1.0	0.4	1.0	2		—
	1977			73.6	38 848	17 470	20 831	2 509	110 826	951		—	—	—	7821
KARS	Haziran	296 428	218 206		18.6	8.3	10	1.2	52.9	0.4	—				3.7
	1979			59.9	45 656	15 048	7 385	2 166	52 692	1 837	3557	1837	1325		
	Ekim	226 810	135 656		34.7	11.2	5.6	1.7	40.0	1.4	2.7	1.4	1.0	—	—
	1977			80	117 478	9 498	13 491	3 683	44 827			—	—	—	3076
KÜTAHYA	Haziran	252 124	201 731		61	4.9	6	1.8	23.3	—	—				1.6
	1979			79.2	103 589	10 888	14 954	3 695	33 098	1 025	851		1129		
	Ekim	220 166	174 529		61.5	6.5	8.9	2.1	19.7	0.6	0.5	—	0.7	—	—
	1977			81.3	176 967	13 605	18 840	3 843	140 668	1 293		—	—	—	8373
MANİSA	Haziran	465 400	378 349		48.6	3.7	5.2	1.0	38.7	0.4	—				2.3
	1979			71.7	178 323	14 421	17 040	5 398	89 078	2 698	1 790	2248	1439		
	Ekim	433 800	323 388		56.9	4.8	5.4	1.7	28.8	0.9	0.6	0.7	0.5	—	—
	1977			78.1	30 385	252	42 751	13 643	39 008			—	—	—	1011
MARDİN	Haziran	239 624	187 248		16.5	0.1	23.2	7.4	21.2	—	—				0.6
	1979			68.3	33 870	131	21 015	302	25 486	409	16 681	329	—	—	—
	Ekim	185 033	125 897		27.6	0.1	17.3	0.2	20.9	0.3	13.6	0.3			
	1977			81.6	15 115	190	15 079	286	13 776			—	—	—	548
MUŞ	Haziran	107 085	87 376		18	0.2	17.9	0.3	16.4	—	—				0.7
	1979			72.8	17 858	1 872	19 525		13 537	154	532	—	248		
	Ekim	75 814	56 902		32.0	3.4	35.1	—	24.6	0.3	0.9		0.4	—	—
	1977			69.7	55 865	7 374	15 095	2 148	39 111	—	—	—	—	—	2404
RİZE	Haziran	180 722	125 964		45.8	6	12.3	1.8	32	—	—				2.0
	1979			62.8	55 688	5 307	13 064	1 535	26 912	762	375	739	—	—	
	Ekim	151 060	106 703		53.4	5.1	12.5	1.5	25.8	0.7	0.4	0.7			—

[1] 1977 Haziran seçim sonuçları Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü yayınlarından, 1979 Ekim resmi olmayan seçim sonuçları TRT bültenlerinden alınmıştır.

[2] DDKD ve Özgürlük Yolu gibi gruplarla «seçim işbirliği» yapan TSİP'in, Balıkesir, Çanakkale, Burdur, Manisa, Muğla illerinde «birlik-dayanışma» diye adlandırılan grup tarafından da desteklendiği, bu grubun yayınlarında açıklanmıştır.

*Beria Onger: 20 219 (% 1.8), Niyazi Ağırnaslı 3355 (% 0.2), Recep Cüre 2439 (% 0.2)

İlin adı		Seçmen Sayısı	Oy Kullanan Seçmen	Oy Kullanma Oranı %	AP Aldığı Oy %	MHP M Aldığı Oy %	MSP Aldığı Oy %	CGP Aldığı Oy %	CHP Aldığı Oy %	TİP Aldığı Oy %	TSİP Aldığı Oy %	SDP Aldığı Oy %	TBP Aldığı Oy %	Bağımsızlar Aldığı Oy %	DP Aldığı Oy %
	1977			72.6	142 106	12 068	19 955	5 567	132 905	874	—	—	1150		
SAMSUN	Haziran	463 541	336 559		44.1	3.7	6.2	1.7	41.2	0.3	—		0.4	—	5841
	1979			74.2	159 422	15 614	25 914	5 172	73 523	1 821	1 592	1873		3410	
	Ekim	386 699	294 351		55.0	5.4	8.9	1.8	25.5	0.6	0.6	0.7	—	1.2	—
	1977			74.6	20 422	709	26 074	572	18 907	—	—	—	—	—	454
SİİRT	Haziran	163 508	121 894		17.2	0.6	22	0.5	15.9						0.4
	1979			57.5	22 821	691	36 569	603	13 198	341	12 391	495	260		
	Ekim	124 516	88 858		26.2	0.7	41.9	0.7	15.1	0.4	14.2	0.6	0.3	—	—
	1977			78.9	69 429	23 678	23 167	5 371	93 940	—	—	—	2346		3670
TOKAT	Haziran	290 625	232 053		31.3	10.6	10.4	2.4	42.2				1.0	—	1.6
	1979			79.4	80 773	33 836	20 585	2 432	43 826	1 172	1 280	1045	16415	1090	
	Ekim	254 892	207 524		39.9	16.7	10.2	1.2	21.7	0.6	0.6	0.5	8.1	0.4	
	1977			80.3	17 943	3 282	23 798	13 776	22 569			—	—	—	1403
VAN	Haziran	151 349	121 488		15.4	2.8	20.4	11.8	19.4	—	—				1.2
	1979			80	26 725	1 193	19 530	20 382	19 634	490	2 507	390			
	Ekim	124 585	95 295		29.4	1.3	21.5	22.4	21.6	0.5	2.8	0.4	—	—	—
	1977			71.3	48 285	37 750	21 347	3 380	49 532	—	—	—	965		2 657
YOZGAT	Haziran	241 407	172 195		29.3	22.9	13	2	30.1				0.6	—	1.6
	1979			83.2	45 441	47 255	19 675	1 779	33 096	934	1 149	809	901		
	Ekim	186 663	155 420		30.1	31.3	13.0	1.2	21.9	0.6	0.8	0.5	0.6	—	—
	1977			79.3	131 198	7 295	7 053	3 236	97 818	—	—	—	857	153	6302
AYDIN	Haziran	336 157	256 038		51.2	2.9	2.8	1.3	38.2				0.3	0.1	2.5
	1979			76.8	143 055	8 437	6 062	4 003	74 808	1 320	1 949	1805	—	—	—
	Ekim	314 307	248 077		59.3	3.5	2.5	1.7	31	0.6	0.8	0.8			
	1977			77	54 795	1 916	3 005	1 772	74 727	—	—	—	—	—	2517
EDİRNE	Haziran	186 570	138 816		39.5	1.4	2.2	1.3	53.8						1.8
	1979			76.8	68 270	1 476	1 702	2 083	55 366	405	523	787	435	302	
	Ekim	170 830	134 334		5.2	1.1	1.3	1.6	42.2	0.3	0.4	0.6	0.3	0.2	—
	1977			81.3	176 967	13 605	18 840	3 843	140 668	—	—	—	—	—	8373
MANİSA	Haziran	465 400	363 838		48.6	3.7	5.2	1	38.7						2.3
	1979			70.2	180 589	14 776	17 683	4 993	89 251	2 570	1 789	2087	1443	—	
	Ekim	433 800	315 184		57.3	4.7	5.6	1.6	28.3	0.8	0.6	0.7	0.5	—	
	1977			69.2	132 232	50 056	92 694	19 806	147 126	—	—	—	—	—	27002
KONYA	Haziran	706 570	469 368		28.2	10.7	19.8	4.2	31.3						5.7
	1979			71.6	204 169	39 999	64 708	7 772	94 692	2124	1 925	2450	1747		
	Ekim	592 952	419 586		48.7	9.5	15.4	1.9	22.6	0.5	0.5	0.6	0.4	—	—
	1977			83	86 667	2 508	3 849	2 023	73 105	489	—	—	—	—	3380
MUĞLA	Haziran	221 973	172 421		50.2	1.7	2.2	1.2	42.4	0.3					2.0
	1979			76.2	92 560	2 903	2 734	2 954	55 525	907	687	921	691		
	Ekim	209 759	159 882		57.9	1.7	1.9	1.9	34.7	0.6	0.5	0.6	0.5	—	—

1977 HAZİRAN VE 1979 EKİM SEÇİMLERİNDE TİP, TSİP VE SDP'NİN ALDIKLARI OYLARIN İLÇELERE GÖRE DAĞILIMI [1]

AĞRI

	TİP	TSİP	SDP
MERKEZ	— / — / 159	— / — / 193	— / — / 104
DİYADİN	— / — / 35	— / — / 14	— / — / 22
DOĞU-BEYAZIT	— / — / 100	— / — / 107	— / — / 110
ELEŞKİRT	— / — / 40	— / — / 41	— / — / 30
HAMUR	— / — / 12	— / — / 15	— / — / 7
PATNOS	— / — / 76	— / — / 19	— / — / 29
TAŞLIÇAY	— / — / 23	— / — / 22	— / — / 45
* TUTAK	— / — / 35	— / — / 21	— / — / 16

AMASYA**

	TİP	TSİP	SDP
* MERKEZ	133 / 862 / 425	— / — / 190	— / — / 266
* GÖYNÜCEK	36 / 346 / 42	— / — / 26	— / — / 51
* GÜMÜŞ-HACIKÖY	44 / 181 / 94	— / — / 279	— / — / 136
* MERZİFON	59 / 278 / 99	— / — / 146	— / — / 129
* SULUOVA	29 / 247 / 64	— / — / 35	— / — / 58
* TAŞOVA	90 / 931 / 159	— / — / 121	— / — / 138

ANTALYA**

	TİP	TSİP	SDP
* MERKEZ	— / 582 / 361	— / 617 / 487	— / — / 501
* AKSEKİ	— / — / 88	— / — / 91	— / — / 52
* ALANYA	— / — / 91	— / — / 94	— / — / 102
* ELMALI	— / — / 54	— / — / 52	— / — / 66
* FİNİKE	— / — / 92	— / 88 / 49	— / — / 70
* GAZİPAŞA	— / — / 66	— / — / 84	— / — / 81
* GÜNDOĞMUŞ	— / — / 46	— / — / 30	— / — / 57
* KAŞ	— / — / 72	— / — / 58	— / — / 99
* KORKUTELİ	— / — / 80	— / 222 / 95	— / — / 111
* KUMLUCA	— / — / 32	— / 136 / 47	— / — / 89
* MANAVGAT	— / — / 140	— / — / 157	— / — / 134
* SERİK	— / — / 75	— / — / 75	— / — / 75

ARTVİN**

	TİP	TSİP	SDP
* MERKEZ	— / — / 45	— / — / 31	— / — / 62
* ARDANUÇ	— / — / 43	— / — / 29	— / — / 63

ARTVİN (Devam)

	TİP	TSİP	SDP
ARHAVİ	— / — / 26	— / — / 21	— / — / 52
* BORÇKA	— / — / 46	— / — / 53	— / — / 74
* HOPA	— / — / 36	— / — / 49	— / — / 63
* ŞAVŞAT	— / — / 61	— / — / 85	— / — / 72
* YUSUFELİ	— / — / 57	— / — / 56	— / — / 91

BALIKESİR**

	TİP	TSİP	SDP
* MERKEZ	— / 616 / 315	— / — / 348	— / — / 458
* AYVALIK	— / — / 63	— / — / 82	— / — / 109
* BALYA	— / — / 148	— / — / 35	— / — / 72
* BANDIRMA	— / 377 / 194	— / — / 292	— / — / 247
* BİGADİÇ	— / — / 119	— / — / 94	— / — / 175
* BURHANİYE	— / — / 47	— / — / 108	— / — / 103
* DURSUNBEY	— / — / 105	— / — / 82	— / — / 102
* EDREMİT	— / — / 113	— / — / 110	— / — / 123
* ERDEK	— / — / 31	— / — / 60	— / — / 83
* GÖNEN	— / — / 159	— / — / 221	— / — / 144
* HAVRAN	— / — / 55	— / — / 39	— / — / 67
* İVRİNDİ	— / — / 105	— / — / 70	— / — / 135
* KEPSUT	— / — / 78	— / — / 49	— / — / 75
* MANYAS	— / — / 58	— / — / 121	— / — / 82
* SAVAŞTEPE	— / — / 62	— / — / 23	— / — / 59

(1) Her ilçe için sayılardan birincisi 1977 Haziran, ikincisi 1977 Aralık, üçüncüsü 1979 Ekim seçimlerinde alınan oyları göstermektedir.
1977 Haziran ve Aralık seçimleri sonuçları Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü yayınlarından, 1979 Ekim seçimleri resmi olmayan sonuçları TRT'den alınmıştır.

(*) işareti ilçe örgütümüz bulunan ilçeleri, (**) işareti il örgütümüz bulunan illeri göstermektedir.

BALIKESİR (DEVAM)

	TİP	TSİP	SDP
* SINDIRGI	— — 74	— — 57	— — 118
* SUSURLUK	— — 182	— — 102	— — 206

BİTLİS

	TİP	TSİP	SDP
* MERKEZ	— — 50	— — 328	— — 58
ADİLCEVAZ	— — 14	— — 12	— — 15
AHLAT	— — 7	— — 8	— — 18
HİZAN	— — 19	— — 13	— — 10
MUTKİ	— — 13	— — 23	— — 26
TATVAN	— — 40	— — 163	— — 39

BURDUR**

	TİP	TSİP	SDP
* MERKEZ	— — 135	— — 140	— — 131
* AĞLASUN	— — 26	— — 31	— — 30
* BUCAK	— — 59	— — 70	— — 81
* GÖLHİSAR	— — 84	— — 89	— — 98
* TEFENNİ	— — 38	— — 61	— — 75
* YEŞİLOVA	— — 53	— — 176	— — 87

ÇANAKKALE**

	TİP	TSİP	SDP
* MERKEZ	— 176 156	— — 185	— — 154
* AYVACIK	— — 44	— — 137	— — 89
* BAYRAMİÇ	— — 100	— — 145	— — 98
* BİGA	— — 150	— — 126	— — 224
* BOZCAADA	— — 7	— — 2	— — 3
* ÇAN	— — 63	— — 76	— — 124
* ECEABAD	— — 30	— — 20	— — 45
* EZİNE	— — 84	— — 78	— — 109
* GELİBOLU	— — 62	— — 72	— — 115
* GÖKÇEADA	— — 18	— — 17	— — 28
* LAPSEKİ	— — 35	— — 43	— — 62
* YENİCE	— — 84	— — 89	— — 100

ERZİNCAN**

	TİP	TSİP	SDP
MERKEZ	— — 190	— — 191	— — 224
ÇAYIRLI	— — 33	— — 31	— — 80
ILIÇ	— — 28	— — 20	— — 36
KEMAH	— — 38	— — 20	— — 48
KEMALİYE	— — 33	— — 36	— — 45

ERZİNCAN (DEVAM)

	TİP	TSİP	SDP
REFAHİYE	— — 24	— — 20	— — 35
TERCAN	— — 57	— — 32	— — 149

ERZURUM

	TİP	TSİP	SDP
MERKEZ	— — 160	— — 184	— — 178
AŞKALE	— — 45	— — 40	— — 112
ÇAT	— — 29	— — 44	— — 24
HINIS	— — 44	— — 70	— — 69
HORASAN	— — 40	— — 29	— — 29
* İSPİR	— — 138	— — 25	— — 29
KARAYAZI	— — 31	— — 42	— — 20
NARMAN	— — 39	— — 47	— — 30
OLTU	— — 71	— — 69	— — 74
OLUR	— — 49	— — 41	— — 66
PASİNLER	— — 60	— — 51	— — 45
ŞENKAYA	— — 103	— — 56	— — 126
TEKMAN	— — 21	— — 52	— — 36
TORTUM	— — 81	— — 41	— — 30

HAKKARİ

HAKKARİ	TİP	TSİP	SDP
* MERKEZ	— — 71	— — 356	— — 40
BEYTÜŞŞEBAP	— — 18	— — 291	— — 4
ÇUKURCA	— — 27	— — 35	— — 23
ŞEMDİNLİ	— — 9	— — 97	— — 10
ULUDERE	— — 83	— — 820	— — 38
YÜKSEKOVA	— — 32	— — 158	— — 33

HATAY**

* MERKEZ	141 1016 482	— 352 423	— — 193
* ALTINÖZÜ	76 376 73	— — 116	— — 61
* DÖRTYOL	44 196 86	— — 66	— — 120
* HASSA	31 83 48	— — 35	— — 33
* İSKENDERUN	98 525 190	— — 382	— — 282
* KIRIKHAN	37 180 85	— — 53	— — 68
* REYHANLI	27 121 60	— — 57	— — 63
* SAMANDAĞI	17 404 102	— 2 048 2178	— — 66
* YAYLADAĞI	19 97 49	— — 23	— — 28

ISPARTA

ISPARTA	TİP	TSİP	SDP
MERKEZ	— — 95	— — 114	— — 189
ATABEY	— — 8	— — 1	— — 14
EĞRİDİR	— — 46	— — 42	— — 95
GELENDOST	— — 13	— — 49	— — 65
* KEÇİBORLU	— — 39	— — 55	— — 92
SENİRKENT	— — 12	— — 23	— — 20
SÜTÇÜLER	— — 41	— — 28	— — 33
ŞARKİ-KARAAĞAÇ	— — 47	— — 70	— — 89
ULUBORLU	— — 14	— — 44	— — 16
YALVAÇ	— — 72	— — 76	— — 79

İSTANBUL**

* ADALAR	41 47 121	— — 17	— — 31
* BAKIRKÖY	695 814 2171	— 756 1135	— — 2312
* BEŞİKTAŞ	348 438 614	— 305 229	— — 662
* BEYKOZ	127 249 449	— 125 144	— — 295
* BEYOĞLU	286 341 534	— 274 271	— — 587
* ÇATALCA	69 303 143	— 250 109	— — 184
* EMİNÖNÜ	161 156 289	— 127 83	— — 163

İSTANBUL (DEVAM)	TİP	TSİP	SDP
* EYÜP	248 455 1082	— 279 451	— — 1019
* FATİH	557 484 1041	— 103 477	— 392 1170
* G.O.P.	168 313 759	— 200 274	— — 564
* KADIKÖY	609 675 1341	— 416 485	— 4 1521
* KARTAL	407 510 1772	— 238 549	— — 1522
* SARIYER	122 179 241	— 135 130	— 4 314
* SİLİVRİ	35 181 152	— 79 63	— — 122
* ŞİLE	18 257 52	— — 24	— — 30
* ŞİŞLİ	518 667 1024	— 599 590	7 — 1271
* ÜSKÜDAR	252 611 732	— — 356	— — 1095
* YALOVA	31 114 125	— 121 84	— — 166
* ZEYTİNBURNU	115 146 347	— 130 197	— — 433

KARS**

MERKEZ	87 — 256	— — 1105	— — 170
ARALIK	26 — 52	— — 75	— — 35
* ARDAHAN	147 — 264	— — 159	— — 212
ARPAÇAY	50 — 142	— — 637	— — 127

KARS (devam)	TİP	TSİP	SDP
ÇILDIR	55 — 67	— — 133	— — 129
DİGOR	205 — 110	— — 106	— — 115
GÖLE	55 — 119	— — 124	— — 156
* HANAK	17 — 256	— — 108	— — 203
IĞDIR	71 — 161	— — 256	— — 148
KAĞIZMAN	55 — 80	— — 164	— — 80
POSOF	40 — 66	— — 93	— — 129
SARIKAMIŞ	40 — 80	— — 81	— — 87
SELİM	25 — 86	— — 332	— — 102
SUSUZ	26 — 50	— — 137	— — 80
TUZLUCA	51 — 48	— — 47	— — 64

KÜTAHYA**

* MERKEZ	— 504 291	— — 270	— — —
* ALTINTAŞ	— 240 116	— — 57	— — —
* DOMANİÇ	— — 40	— — 20	— — —
* EMET	— — 104	— — 92	— — —
* GEDİZ	— — 164	— — 98	— — —
* SİMAV	— — 181	— — 149	— — —

KÜTAHYA (devam)	TİP	TSİP	SDP
* TAVŞANLI	— — 129	— — 165	— — —

MANİSA**

* MERKEZ	189 457 424	— — 277	— 273 305
* AKHİSAR	187 411 356	— — 222	— — 479
* ALAŞEHİR	89 494 165	— — 146	— — 182
* DEMİRCİ	50 — 69	— — 54	— — 99
* GÖRDES	89 283 120	— — 90	— — 81
* KIRKAĞAÇ	61 76 82	— — 71	— — 54
* KULA	41 310 59	— — 36	— — 106
* SALİHLİ	200 474 705	— — 365	— — 254
* SARIGÖL	86 261 142	— — 95	— — 119
* SARUHANLI	69 — 145	— — 112	— — 164
* SELENDİ	22 347 30	— — 12	— — 31
* SOMA	79 182 184	— — 78	— — 145
* TURGUTLU	111 367 214	— 287 232	— — 230

MARDİN

MERKEZ	— — 45	— — 1034	— — 48
* CİZRE	— — 34	— — 2458	— — 20

MARDİN (devam)	TİP	TSİP	SDP
DERİK	— — 7	— — 2314	— — 3
GERCÜŞ	— — 27	— — 378	— — 36
* İDİL	— — 25	— — 1588	— — 22
* KIZILTEPE	— — 31	— — 4970	— — 23
MAZIDAĞI	— — 29	— — 730	— — 25
MİDYAD	— — 45	— — 986	— — 40
* NUSAYBİN	— — 105	— — 1468	— — 28
ÖMERLİ	— — 10	— — 126	— — 12
SAVUR	— — 17	— — 253	— — 48
SİLOPİ	— — 34	— — 376	— — 24

MUŞ

MERKEZ	— — 62	— — 79	— — —
* BULANIK	— — 54	— — 205	— — —
MALAZGİRT	— — 28	— — 192	— — —
VARTO	— — 10	— — 60	— — —

RİZE**

* MERKEZ	— — 258	— — 134	— — 268
* ARDEŞEN	— — 68	— — 35	— — 82

RİZE (Devam)	TİP	TSİP	SDP
* ÇAMLIHEMŞİN	— — 30	— — 22	— — 32
* ÇAYELİ	— — 60	— — 34	— — 65
* FINDIKLI	— — 30	— — 38	— — 79
* İKİZDERE	— — 61	— — 44	— — 49
* KALKANDERE	— — 28	— — 17	— — 32
* PAZAR	— — 227	— — 51	— — 132

SAMSUN**

* MERKEZ	170 737 490	— — 419	— — 641
* ALAÇAM	64 — 266	— — 125	— — 150
* BAFRA	95 — 250	— — 386	— — 258
* ÇARŞAMBA	163 — 240	— — 219	— — 269
* HAVZA	50 — 85	— — 62	— — 104
* KAVAK	56 — 100	— — 82	— — 99
* LADİK	28 — 83	— — 47	— — 59
* TERME	92 — 159	— — 118	— — 176
* VEZİRKÖPRÜ	156 — 148	— — 134	— — 117

SİİRT

* MERKEZ	— — 63	— — 329	— — 39
BATMAN	— — 81	— — 2409	— — 231

SİİRT (Devam)	TİP	TSİP	SDP
BAYKAN	— — 14	— — 407	— — 12
BEŞİRİ	— — 25	— — 870	— 27
ERUH	— — 40	— — 1473	— — 49
* KOZLUK	— — 39	— — 2831	— — 29
KURTALAN	— — —	— — 764	— — 31
PERVARİ	— — 7	— — 85	— — 18
SASON	— — 28	— — 2250	— — 17
ŞIRNAK	— 37	— 932	— 31
ŞİRVAN	— — 7	— — 41	— — 11

TOKAT**

* MERKEZ	— — 183	— — 139	— — 163
* ALMUS	— — 99	— — 68	— — 77
* ARTOVA	— — 71	— — 151	— — 59
* ERBAA	— — 161	— — 119	— — 161
* NİKSAR	— — 173	— — 141	— — 190
* REŞADİYE	— — 131	— — 95	— — 115
* TURHAL	— — 175	— 2031 363	— — 149
* ZİLE	— — 179	— — 204	— — 131

VAN**	TİP	TSİP	SDP
* MERKEZ	— — 109	— — 481	— — 106
* BAŞKALE	— — 36	— — 988	— — 26
* ÇATAK	— — 40	— — 253	— — 31
* ERCİŞ	— — 55	— — 178	— — 41
* GEVAŞ	— — 59	— — 134	— — 53
* GÜRPINAR	— — 18	— — 299	— — 15
* MURADİYE	— — 77	— — 69	— — 53
* ÖZALP	— — 96	— — 105	— — 65

YOZGAT

MERKEZ	150	210	147
AKDAĞ-MADENİ	99	118	98
* BOĞAZLIYAN	158	334	127
ÇAYIRALAN	103	75	72
ÇEKEREK	90	99	93
SARIKAYA	73	83	67
SORGUN	117	100	84
ŞEFAATLİ	57	75	52
* YERKÖY	87	55	69

AYDIN**

	TİP	TSİP	SDP
* MERKEZ	— — 275	— 385 610	— — 364
* BOZDOĞAN	— — 102	— — 68	— — 110
* ÇİNE	— — 151	— — 112	— — 190
* GERMENCİK	— — 118	— — 70	— — 93
* KARACASU	— — 58	— — 61	— — 101
* KOÇARLI	— — 55	— — 41	— — 56
* KUŞADASI	— — 26	— — 45	— — 40
* KUYUCAK	— — 86	— — 95	— — 101
* NAZİLLİ	— 271 217	— 240 357	— — 327
* SÖKE	— — 181	— — 393	— — 346
* SULTANHİSAR	— — 25	— — 43	— — 35
* YENİPAZAR	— — 26	— — 54	— — 42

EDİRNE**

	TİP	TSİP	SDP
* MERKEZ	— — 93	— 138 104	— — 182
* ENEZ	— — 23	— — 23	— — 50
* HAVSA	— — 29	— — 25	— — 73
* İPSALA	— — 57	— 286 60	— — 48

EDİRNE (devam)

	TİP	TSİP	SDP
* KEŞAN	— — 64	— 307 53	— — 203
* LALAPAŞA	— — 14	— — 8	— — 23
* MERİÇ	— — 35	— — 115	— — 54
* UZUNKÖPRÜ	— — 90	— — 135	— — 154

KONYA**

	TİP	TSİP	SDP
* MERKEZ	— — 337	— — 352	— — 439
AKŞEHİR	— — 132	— — 126	— — 183
BEYŞEHİR	— — 160	— — 148	— — 189
BOZKIR	— — 96	— — 93	— — 93
CİHANBEYLİ	— — 187	— — 127	— — 116
* ÇUMRA	— — 136	— — 78	— — 84
DOĞANHİSAR	— — 41	— — 44	— — 54
* EREĞLİ	— 298 275	— — 195	— — 245
ERMENEK	— — 127	— — 99	— — 129
HADİM	— — 48	— — 63	— — 78
ILGIN	— — 90	— — 68	— — 99
KADINHANI	— — 35	— — 50	— — 34

KONYA (devam)

	TİP	TSİP	SDP
KARAMAN	— — 198	— — 173	— — 244
KARAPINAR	— — 80	— — 57	— — 140
KULU	— — 32	— — 36	— — 65
SARAYÖNÜ	— — 26	— — 47	— — 37
SEYDİŞEHİR	— — 84	— — 106	— — 152
YUNAK	— — 40	— — 63	— — 69

MUĞLA**

	TİP	TSİP	SDP
* MERKEZ	72 226 126	— — 127	— — 143
* BODRUM	26 326 90	— — 54	— — 56
* DATÇA	2 — 8	— — 5	— — 15
* FETHİYE	73 478 127	— — 90	— — 156
* KÖYCEĞİZ	85 427 160	— — 167	— — 143
* MARMARİS	21 116 44	— — 23	— — 32
* MİLAS	96 — 96	— — 101	— — 186
* ULA	53 257 112	— — 35	— — 39
* YATAĞAN	60 385 144	— — 85	— — 151

ÇARK BAŞAK / Türkiye İşçi Partisi Merkez Yayın Organı / Sahibi: Türkiye İşçi Partisi adına Behice BORAN / Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Gündüz MUTLUAY / 15 günde bir yayınlanır / Yönetim yeri: TİP Genel Merkezi Piyerloti Caddesi 21-3 Çemberlitaş, İSTANBUL Tel. 22 86 20 / Abone: yıllık 60 TL. Avrupa abone: 12 DM / Dizgi/Baskı: Dizer konca Basımevi, Cilt: Numune Mücellithanesi, / Son baskı tarihi: 28 Ekim 1979